

Валерій СЕРГЄЄВ

ВІДЛУННЯ ДЗВОНУ

Валерій СЕРГЄЄВ

ВІДЛУННЯ ДЗВОНУ

Валерій Леонідович Сергєєв народився 22 серпня 1953 р. в м. Надвірна, Івано-Франківської області.

Валерій Леонідович – вчитель вищої категорії, вчитель методист, працює директором міжшкільного навчально-виробничого комбінату. Проживає в селищі Делятин, Івано-Франківської області. «Відлуння дзвону» - восьма збірка поезій автора.

“Писаний Камінь”

Косів
2025

УДК 821.161.2
ББК 84.4(Укр6)
С32

Дзвони дзвонять в Україні
Очищається душа,
Ще не вмерла Україна
Україна вік жива!
(Валерій Сергєєв)

Шановний читачу!

В твоїх руках книга «Відлуння дзвону» Делятинського педагога і поета, директора міжшкільного навчально-виробничого комбінату Сергєєва Валерія Леонідовича.

Збірка віршів Валерія Сергєєва «Відлуння дзвону» надає не лише емоційне, а й філософське сприйняття світу через призму авторових поглядів і почуттів. Це не просто збірка поезії, а цілісна картина роздумів, переживань і надій автора, які були зафіксовані у віршах протягом майже тридцяти років творчості — з 1996 по 2025 рік.

Один з найбільш сильних мотивів збірки — це глибоке почуття патріотизму та заклик до єдності українського народу. Автор не просто висловлює болісні роздуми про долю країни, а закликає кожного діяти, змінювати ситуацію на краще. Відлуння дзвону, яке лунає на сторінках книги, ніби відгукується на заклик до боротьби за справедливість і мир.

Особливу увагу варто звернути на розділ «Життя складне, якщо його збагнути», де автор глибоко розмірковує над сутністю людського існування, його труднощами та радощами. Тут є намагання розгадати вічні питання буття — що є сенс життя, як пройти цей шлях з гідністю і не втратити себе. Тут можна побачити, як душа поета шукає відповіді в поезії, у природі, в історії, у народних традиціях. Це поезія, яка змушує задуматися, переосмислити своє місце у світі.

Розділ «Безмежна сила у природи» займає важливе місце в збірці і дає можливість читачеві пережити ті магічні

Сергєєв В.Л.
С 32 **Відлуння дзвону**/Сергєєв – Косів: Писаний Камінь, 2025 – 160 с.

«Відлуння дзвону» - восьма книжка поета. В цій книжці містяться вибрані твори, написані в період з 1996 по 2025 роки. Всі вірші тематично розподілені на шість розділів. В останньому розділі подані пісні на слова автора.

© В.Л. Сергєєв, 2025
© Видавництво
«Писаний Камінь», 2025

миті єдності з природою. Вірші про українські Карпати, їх велич, красу та неповторність, відтворюють образи, що ніби оживають перед очима. Сергєєв не тільки спостерігає за природними явищами, він намагається зрозуміти і відчувати їх глибший зміст. Хоча вірші автора часто ґрунтуються на особистих переживаннях і спостереженнях, вони охоплюють і більші, універсальні теми. Його лірика не тільки про індивідуальні почуття, а й про те, як ці почуття відгукуються в колективному досвіді, що робить його поезію доступною для кожного.

Теми кохання, щастя, віри, трагічних подій в історії народу — усе це переплітається у книзі, створюючи не просто колаж думок, а цілий світ, у якому кожен читач може знайти своє відображення.

Особливої уваги заслуговує розділ «Пісні», в якому вірші переплітаються з музичними образами. Музика Володимира Черленюка додає віршам ще одну вимірність — відчуття гармонії та мелодійності, що наголошує на тісному зв'язку слова і звуку. Пісні, створені на вірші Сергєєва, підсилюють їх емоційний ефект і роблять поезію живою, здатною проникати в глибину серця.

«Відлуння дзвону» — це книга, що залишає незабутнє враження. Вірші Валерія Сергєєва — це відлуння тих дзвонів, що лунають у серці кожного українця, і ця книга обов'язково знайде відгук у кожному, хто відчуває біль, радість і гордість за свою країну, за свою землю, за своє життя.

Морозова Наталія

Розділ I

У кожного свій шлях широкий

* * *

У кожного свій шлях широкий
І кожний має ще свій хрест.
Його нам Бог дає із неба,
І кожен мусить нести хрест.
Ісусу також дали хрест –
І Дух Святий і Бог Отець.
І знав Ісус, що на Голгофу
Йому прийдеться нести хрест.
І міг той хрест комусь віддати,
Собі узяти легший хрест,
Бо знав, що буде він розп'ятий,
Але спокійно ніс свій хрест.
Тепер хрести ми розкидаєм,
А дехто навіть палить хрест.
Хрестокидавці процвітають,
Для них тепер – вже долар хрест.
Вони дітей своїх кидають –
Не хочуть нести цей свій хрест.
Їхні батьки помирають
Самотні в хаті без дітей.
Безбожний світ злетить в безодню,
Злетить і той, хто кинув хрест.
Хресту потрібно поклонитись
І нести свій нелегкий хрест.
І непотрібно злата й срібла,
Коли душа твоя пуста.
Ніколи ти хреста не кидай,
Бери ти приклад із Христа.

* * *

Стою в задумі перед полем,
Засіяним зерном добра.
А хвилями життя буяє,
Синіє неба далина.
На полі все уже достигло,
І серце радує врожай.
Зерна добра вродило досить, –
Мій тік вже повен через край.
І не дарма я жив на світі,
І поле сів, і орав,
І проривав бур'ян колючий,
І потом землю поливав.
Бо лиш коли ти любиш землю,
Проллеш свій піт, вкладеш свій труд –
Земля тоді добром відплатить
І буде щедра кожен рік.
Стою тепер я серед поля –
Свого щасливого життя.
І не жаліюся на долю...
А мрії йдуть у майбуття,
Я лиш пройшов життя частину,
А що там далі мене жде?..
Та вірю: став я на стежину,
Якою Господь нас веде.

.

* * *

У кожного своя стежина
І недосяжна є гора,
Також є своя вершина,
Яку ми мусимо досягти.

Доріг на світі є багато,
А головна лишень одна.
Горів також в є нас багато,
Але найвища лиш одна.

Любов до ближнього і Бога –
То є найвища в нас гора,
Туди веде одна дорога –
Наша чесність і доброта.

* * *

Для всього на світі буває свій час –
Для спеки й морозу, для сонця й зірок.
Є час говорити й мовчати є час,
Є час цілувати й любити жінок.
Летіти шалено й поволі повзти,
Каміння кидати і їх віднайти.
І розум втрачати, і глузд зберегти.
Є час, щоб грішити і каятись час.
Байдужим ще бути і щирим не раз.
Порушити лад цей всі прагнуть давно,
Але не під силу зламати його.

* * *

Колись давно в дитинстві на весні
Я з мамою у полі жито сів.
Тепер в мене осінь – колосся збираю
І так як на весні я все щось чекаю

Щось кличе мене і земне, і небесне –
Зерно у колосі вже хлібом воскресло,
Вітри присмиріли у кроні дубовій,
Любов в мене в серці і в ніжному слові...

Про що там ще вітер шепоче у кроні?
Про те, що немає життя без любові.
Та серце все зможе, бо ми з ним уперті,
Забудем усе, що гірше від смерті.

Любов моя чиста, хмариста і ясна,
У серці моєму живи і не гасни.
Ой поле засіяне й скошене поле –
Ти, мріє моя, не просвітная доле.

З маленької бруньки лоза виростає,
А вічність із миті життя починає.
Ти – світе мій милий, коханий, прекрасний
Будь вічно таким і ніколи не гасни.

* * *

Годинник чітко б'є дванадцять –
І Новий рік вже настає.
Усі на рік ми стали старші,
Назад немає вороття.

У всіх у нас одна дорога,
Яку потрібно нам пройти.
В одних – вона коротка дуже,
А в інших тягнеться віки.

Одні по ній ступають легко,
А інші всі по ній біжать.
Ніхто не відає, як краще
Потрібно нам по ній ступать.

Помилку зробиш ти багато,
Аж поки дійдеш до кінця.
І не шкодуєш що йдеш ти важко
За тим, кого по ній несуть.

Хто сам пройшов свою дорогу –
Важку, устелену терном, –
По ній не буде їти вдруге
Бо він дорогу вже пройшов.

Хто сам дорогу не пройшов,
Заставив, щоб його несли,
Творець відправить його знову –
По цій дорозі знов пройти.

* * *

Ніде від долі ти не дінешся,
Від своєї долі не втечеш
Ніколи ти та й не надійся,
Що ти якось все обминеш.

Або сховаєшся у лісі,
Втечеш за сині ти моря.
Ніколи долі ти не бійся,
Бо доля в кожного своя.

* * *

Зі своїм рідним краєм, не розлучайся,
Своє і народне однаково шануй.
Хтось потопає, подай йому руку,
Не будь ворогом і в криницю не плюй.

Пий чисту джерельну водицю,
Від неї для себе здоров'я бери.
Не плюй ніколи в ніяку криницю,
Колай криниці і довго живи.

Як з дому ти їдеш, чи відїжджаєш,
Криницю свою обов'язково почисть.
Долі наперед своєї не знаєш –
Вернутись можеш до неї колись.

Вода на землі для того щоб жити –
Дерева сади, і криниці колай.
Дай подорожньому напиться води,
Вода в нас від Бога, води не жалій.

* * *

Пройшла весна і літо вже минуло.
Вони в уяві в мене, мов у сні.
І пам'ятаю двори і дороги,
Всі стежки, поля і сади.

Тільки знаю: ніколи – ніколи
Вже мені не вернутись туди.
Бо в минуле немає дороги,
Хоч би стежку яку віднайти.

Бо в минуле всі двері закриті
І туди вже нема вороття.
І сьогодні я міг би згадати,
Що в минулім згубив я давно.

І піду по росі на світанку
У минуле, що манить мене.
І стежинку знайду, колисанку,
Що хвилює й бентежить уже.

Де ріка і гора розмовляють,
Мов давно вже знайомі куми.
Тільки я вже сьогодні не буду
Біля річки і тої гори.

Моє серце багато не хоче,
Та минулого жаль все одно.
І сьогодні втрачати довелось би
Те, що втратилось влітку давно.

Заростають камінні дороги,
Де стежинка – росте вже трава.
Я сьогодні пригадував довго,
Як в минулому добре було.

* * *

Яким ти не підеш шляхом,
З тої пори, як зробиш перший крок
Усі відкриті ми перед судами
І ворог й друг не раз осудять нас.

Усі суди у нас несправедливі,
У кожному з них буває перегин.
І тільки суд, в якому судить совість,
Виносить справедливий нам вердикт.

Цьому суду завжди усе відомо:
Яку брехню ти держиш на душі,
В яку зірватись можеш прірву,
Якому піддаєшся ти гріху.

Цей суд не дасть заснути вже до ранку,
Тебе чекає лиш одна ганьба.
І хай в суді не буде навіть свідків,
Страшніш цього суду – нічого вже нема.

До крові ти закусиш губи
І будеш в груди ти себе товкти,
І каятись в усіх гріхах ти будеш,
І без гріхів захочеш жити.

* * *

Ще у колисці над малим тобою
Промайне долі срібний трепіт крил
І радістю наділить і журбою,
Накреслить твій земний наділ.

Наділить прагненням щастя і любові
І не відверне голод, війну і куль,
Закономірних черг приливу і відливу,
Запрограмованих земних діл.

Збагнувши днів обмарлівну безвихідь,
Полинемо у світ, щоб його змінить,
Ламати круг, накреслений Всевишнім,
Пізнати щастя і кохання мить.

Щоб завтра знову повернутись в тихий,
Ласкавий край, де ластівки й лелеки,
Де золоті поля, ліси, моря і ріки,
Шумлять гаї і гомонять смереки.

* * *

Очеретяною сопілкою –
Ранок тихо виграє.
І над вербовою гілкою
Промінчик сонячний снує.

Вітер блудить очеретом,
Хвиля в річці виграє.
І вода тече, хлюпоче,
Мов життя, кудись пливе.

І хлюпоче день світанком
В танці, хаосі кружля.
В когось радість і кохання,
В когось крик іще й мольба.

Владарює вічність світом –
Вода, вогонь, земля і рух.
І як за хочемо щось змінити,
То щезне світ і людський дух.

* * *

Були в житті шляхи: тяжкі і довгі –
І грузли кроки у непрохідну чвань.
Тепер ми роздаєм гуртом і в роздріб
Все краще із назбраних надбань.

У сутінках вечірніх неозорих
Нам треба тільки трішки доброти,
Щоб дав Господь зустріти ясні зорі, –
До вічного порога дав дійти.

* * *

Життя несеться, мов той потяг,
Щодня все швидкість набирає
І не завжди іде під гору,
А вниз звертає колія.

І там кінцева десь зупинка,
Ніхто не знає, де зійде,
Бо Бог тим потягом керує,
А смерть лиш двері відіпре.

Тих потягів в житті багато,
Вагони також різні є:
Одні все їздять у товарних,
А інші – в люксах та СВ.

І рейси також дуже різні,
І пересадки також є:
В одних – ті рейси дуже довгі,
У інших тільки приміські.

Життя складне й щодня вирує,
Немов великий той вокзал.
І ми усі щодня мандруємо,
До смерті їдемо на бал

* * *

Народ у геніях себе шукає,
Бере приклад, а інших картає.
Для нас Шевченко геній і пророк,
То ж геніальний наш народ.
Христа – Марія-Діва породила,
Шевченка народила Україна –
Бо на це була, Божа воля,
Хоч не легка була його доля.
Шевченка доля – наша доля,
Це доля цілого народу –
Який боровся за свободу,
За волю українського народу.
Народ стогнав роками в рабстві,
З роками віра все росла.
Що колись люд зросте в багатстві,
Щоб мати Україна розцвіла.
І лиш Вкраїна – рідна мати
Могла народу дарувати:
Борця, поета і пророка,
І теж художника від Бога.
Шевченка нам степи родили,
Ліси і гори наші сині,
Старий Дніпро, і його кручі,
І вітер волі невмирущий.
Стоїть гора Чернеча над Дніпром,
А на ній поету пам'ятник високий.
Який не скорений творив пером,
І тут знайшов свій вічний спокій.

9 березня 2014р.

Там добре, де нас нема, –
Хтось колись сказав.
Напевно, йому добре жилось,
А він цього й не знав.

Ось я іду по росі на зорі,
У весну собі йду –
Там співають мені солов'ї
І цвітуть сади.

Тут, на землі найкращій оцій –
Сонця безцінний дар.
Бачу квітучі поля і сади,
Бджоли носять нектар.

Всяке було у моєму житті...
Скільки печалей було!
Після зими приходила весна,
А після зла – добро.

Тепер я кажу такі слова:
"Забудь про всякі жалі.
Де ти живете – це доля ваша,
Там сад посадить собі."

Колись малим я жито жав у полі
І слухав я там жайворонка спів.
Нажавши жита спілого доволі,
Я перевесло з колосу скрутив.

І вчила мене мама жито жати,
А баба вчила ще зв'язати сніп –
Це так вони хотіли передати
Свою любов до рідної землі.

Давно минуло те спекотне літо
І поле, і колюча та стерня.
Ніколи мені та й не забути
Той перший сніп, який зв'язав там я

* * *

Коли згасає день й смеркає,
Поривом туги раптом беремось:
Від шепоту струнких смерічок
І гомону гірських річок.

Даремно прагнемо догнати сонце,
Спинити ніч, розвіяти темноту.
Дороги всі плинуть без зупину
У невідому, безмежну далину

* * *

Для чого ти живеш на світі?
Для чого ти живеш чи я?
Одним ми сонцем є зігріті,
Та різне в кожного життя.

Одним, як в пеклі, вік живеться,
А інших бідність заїда,
Комусь усе злегка дається,
Немов добро несе вода.

Несправедливість творять люди,
За правду сильні бідних б'ють,
Брехню й шахрайство стрінеш всюди,
А чесним жити не дають.

На цій Землі грішити можна,
Для цього й сповідь у нас є –
І нам гріхи тут відпускають,
А я кажу: це є брехня!

Ніхто гріхи нам не прощає,
Нам за гріхи дають життя.
І знов на землю посилають,
Прожити знов нове життя...

Наша Земля була без людей
В просторах світу сотні мільярдів літ.
І пропасти могла, як щодня гине
В космічному світі метеора слід.

І знову вийти на шляхи забуті
В космічних галактиках нових.
І світ своєї таємничої суті
Пізнати без людини би не зміг.

Люди на Землі в нас довго жили
Без радості, любові і стремління.
Тисячі років вони провели –
Тільки для зміни своїх поколінь.

Люди навчились звіра полювати,
У лісі ще багаття розвести,
Навчились посуд виробляти,
Зі шкіри звіра шити чоботи.

Вони навчились землю обробляти,
Коня привчили віза нам тягти.
А себе довго не могли пізнати,
Бо треба було риму віднайти.

* * *

Якби хоч на короткий час,
Нам зло могло продовжити віку.
Тоді б, я знаю, кожен з нас
На світі жив би вже без ліку.

Якби нам зло могло служити,
І мало ще у світі силу –
Воно могло б смерть підкупити
І нас не брали б у могилу.

Як на Землі без зла жили,
Не варто вам боятись смерті.
Бо краще з гідністю померти,
Ніж маємо боятись смерті.

І не збирайте тут скарби,
Бо не відкупитесь від смерті.
Ви свою душу бережіть,
Душа немає в нас померти.

* * *

Коли наш день життя спалиться
І жовтим листом опадє,
Залишиться від нас лиш згадка,
Що з нею в надвечір'я йде.

У невідомий нам пристанок
На плечі пам'яті людській
Ми всі відходимо у вічність,
Туди де є лиш Дух Святий.

* * *

Мені судилось насправді на світі
Вірити в добро, що властиве казкам.
Писати і дарувати свої вірші,
Усім небайдужим добрим людям.

Чесність і щедрість поетам властиві,
Я в вірші закоханий серцем без меж.
Книжки дарую, цим і щасливий:
Чим більше даруєш – багатшим стаєш.

Треба, насправді, всім так робити:
Радість роздати з гіркої снаги.
В полях проростає щороку пшениця,
Переживши морози й сніги.

Тому поети тим і щасливі,
Що творити для себе вони не змогли б, –
Вони живуть, як колос на ниві,
Не для себе одного, а людям на хліб.

* * *

Люблю тебе я дуже світе,
Твої страждання і твої негоди,
Всі твої радості і втіхи,
І твої примхи від природи.

І сором твій, і біль душі твоєї
І Божу ласку й Божу кару.
Прошу, лише не шли і не вселяй
Нам горе, ненависть і зраду...

* * *

Світ завжди у нас суворий
І немає кінця й краю.
Всі шукають щастя свого,
Щоб пожити, як у раю.

Глибина небес бездонна,
Що там є – ніхто не знає,
Але мріяти нам треба,
Мрія ця завжди літає.

Нам далеко всім до раю –
Всі туди не попадають.
А в раю не так буває,
Як усім розповідають.

Божа сила всім ласкава
І вона усім керує.
Хто життя в гріху будує,
Горить в пеклі і бідує.

Мій шлях важкий і довгий, аж без міри,
Щодня веде на новий перевал.
Я вперто йду по тій крутій дорозі.
Із перевалу йду на перевал.

В проваллях там вітри гули холодні,
Темнеє небо горами пливло.
Я йшов вперед наперекір безодні,
Ніс людям світло, радість і добро.

Шлях не скінчився. Розправляю плечі.
І далі йду біді наперекір.
Пекуче сонце, знов гудуть хурдечі,
Важкі лавини все сповзають з гір.

І знову перевал у пізню пору,
А мій пегас кудись мене поніс.
Не знаю я, що там – дорога вгору?
Чи вічність – і стрімка дорога вниз...

* * *

Ой дороги ви мої,
Ви наші дороги.
Скільки вас уже було!
І ще буде треба.
Треба ними ще пройти,
І не заблудитись.
Треба вибрати маршрут
І не помилитись!
Будуть легкі і важкі,
І короткі й довгі,
Будуть ще не прохідні
І серед негоди.
Комусь треба й там пройти,
Де ніхто не ходить.
Коли сили вже нема
Й далі йти не можеш.
Ти прийди у рідний дім,
Де ти народився.
Де ходити вчився ти,
Прийди і вклонися.
Тут одержиш ти натхнення
Наберешся сили,
Тут зійде благословення
На твій шлях щасливий

Душа поезії – не зрима,
Не іграшка для диваків.
Субстанція її – це рима,
Яка живе серед рядків.

Вона в простих словах сховалась,
Вона легка, як правди суть.
Але не будь-який зухвалець
У душу може зазирнуть.

Ставайте ви на шлях поета,
Віддайтесь цій меті сповна,
Шукайте риму ви уперто
І вам відкриється вона.

Ідіть у гори і на кручі,
Переходіть через степи,
Будуть розпачі неминучі,
Розчарувань від самоти.

Ідіть у поле поміж люди
І риму чарівну знайдіть.
Вона є скрізь, вона є всюди –
Чекає вас, ви тільки йдіть.

* * *

З усіх тих днів – і добрих, і поганих
Я в пам'яті тримаю кожен крок.
Й немов було це тільки вчора,
Всі пережиті дні – життя урок.
Минулого часу не забути –
Тепер було, чи давно,
Було далеко, а чи поруч –
Завжди з нами живе воно.
Всі муки і свої болі,
Що доля дає завжди тобі,
І всі біди мимоволі
Несемо на своїм горбі.
Ми часто прагнем з серцем щирим
До правди і до чистоти,
Але, на жаль, з своїм минулим
Повинні у майбутнє йти.
З усіх тих днів – і добрих, і поганих
Я в пам'яті тримаю кожен крок.
Й немов було це тільки вчора,
Всі пережиті дні – життя урок.
Минулого часу не забути –
Тепер було, чи давно,
Було далеко, а чи поруч –
Завжди з нами живе воно.
Всі муки і свої болі,
Що доля дає завжди тобі,
І всі біди мимоволі
Несемо на своїм горбі.
Ми часто прагнем з серцем щирим
До правди і до чистоти,
Але, на жаль, з своїм минулим
Повинні у майбутнє йти.

То наче насправді, а може навмисне –
В роті оскомина зі смаком гіркоти.
Тяжче уже поліття нависле,
Тяжче йти під гору і злізати з висоти.
Сильніше у зимі б'ють об кригу хвилі
І снігом січневим січе у ночі.
Руки замерзли від морозу і стужі,
Пронизують від перестороги думки.
Бо друзі мої майже всі повмирали
І ще далеко до весняного тепла.
І треба викидати весь непотріб,
Що за життя людська спокуса нагребла.
Бо настане мить в кожного остання,
І предстанем перед Господом самі,
І буде суд, каяття і покарання
За те, що натворили на Землі.

Ніхто не знає, як по смерті жити,
Бо смерть потрібно в Бога заслужити.
Чи може, у раю ми будем жити?
Чи у вогні пекельному горіти?

На всіх чекає в чистилище дорога,
Нікому не схватись й не втекти.
Кожен мусить пройти по цій дорозі,
Щоб оновленим ще раз на світ прийти...

Коли життя моє життя загасне,
То лишиться від мене іскра –
Моя душа, яка не гасне
Її моє продовжує життя.
Росою в полі рано вмившись,
Вона собі кудись полине –
В чужі незвідані краї,
Любов мою віддасть землі.
Яка мене тут породила,
Теплом і ніжністю зігріла
І щедрою завжди була.
А доброту вона мою – нехай
Віддасть високим нашим горам,
Які синіють в далині.
Щоб ті ніколи не журились,
Завжди всміхалися мені.
Моє тепло і мою ніжність
Володарю вітрів віддасть,
Щоб той не дув холодним вітром,
А пестив теплим вітерцем.
Як відійду притихнуть люди,
На мить притихне дівчата,
У декого злетить сльоза.
Заплаче ще струнка берізка
І жовті листя облетять.
Кажу я вам – не треба плакати –
Плин часу вже нікому не спинить.
На цьому світі ми лиш гості,
Щоб тут лишити добрий слід.

Розділ II

О світе любий і прекрасний...

* * *

О світе любий і прекрасний,
Чому такий мінливий ти.
Чому ж тепер вже ділять Бога,
Який завжди в нас був один?!

Чи мало нам вже різних воєн?
Чому ми в мирі не живем?
Чи не пора нам чорний колір
Кудись подіти із Землі?

О, світе мій і людство миле,
Молю я вас від імені життя –
Не треба більше нам вже воєн,
Нехай щасливе буде в нас життя!

На треба нам богів ділити,
Бо є один на світі Бог!
А ми його є блудні діти
І нам усім потрібне каяття.

Був місяць серпень й чорні сили
Зібрались, щоб була війна.
Зібравши сили, Україна
Сказала: " Ні! " – і народила
Кохане в світі всім дитя.
Родила в муках НЕЗАЛЕЖНІСТЬ,
Яку чекала так вона.
Але цар Ірод вже московський
Сказав, щоб знищили дитя.

І зразу скрізь все запалало,
І першим був в нас Карабах –
Дітей живих там з гір скидали,
Давили танками щодня.
За ними вже була Молдова,
Дністер від крові аж застиг,
А там Абхазія горіла
І діти гинули у вогні.
А далі ще вони стріляли
Дітей ще у самій Москві.
Коли в Москві вже постріляли,
Вони спалили ще й Чечню,
А Білорусію стражденну
Вони забрали у ясир.
А Україна, рідна мати,
Дитя своє все береже.
Хоча, ой, як їй було важко
За всі оці важкі роки.
За ці роки сто раз продали
І обдурили сотні раз.
Мільйон разів вже обікрали,
Уже і зрадили не раз.
І вже палає Україна
І діти гинуть у вогні.
І молить мати - Україна,
Щоб Бог дитя її зберіг,
І не віддав дитя розп'яти,
Як свого сина на хресті.

* * *

В нашій хаті є дві правди,
Дві сили і волі,
Якщо добре розібратись,
То правди немає.

Є тепер в нас трохи волі,
А де сила та є?..
Тлумимосся між собою
І кінця немає.

Не сварімся, любі браття, –
Хата ж в нас одна!
Україна – рідна мати
Також в нас одна!

Помирімся між собою
І правду знайдім,
І тоді прийде і воля,
І сила в наш дім!

Правда – в єдності народу,
В ній сила, і воля.
Доки єдності не буде
І не буде долі.

1998р.

* * *

Рідна моя Україно,
Краю мій коханий.
І чого тебе всі гноблять,
Ой мій рідний краю?

І чого твою вже мову
Далі забувають?
Лиш російська в нас панує,
А твоя страждає.

Як російську полюбити –
Нам за якусь мову.
З якою зрадники і окупанти
Нищать нашу землю.

Як Росію поважати –
Якій мету дали.
Щоб ми діти України –
Стали москалями.

Наша мова Українська,
Слід запам'ятати.
То шануймо свою мову,
Бо вона як мати.

Наша мати Україна,
Слід запам'ятати.
Шануймо нашу Україну,
Бо вона як мати.

* * *

О, Україно! Ти страждальна,
І діти в тебе теж такі:
Немає місця в цілїм світі,
Де б не лежали їх кістки.
Бо українець від природи –
Це лицар віри й хлібороб,
Ще й воїн, месник і козак –
Відважний захисник народу.
Життя своє він віддав
За волю, віру і свободу.
Усю Європу захищав
Від злих нападників зі Сходу.
І кримський хан й султан турецький
Давали всякі їм дари,
Щоб козаки прийшли на поміч –
В ясир Європу віддали.
А козаки – це не іуди,
Братів своїх не продали.
Але брати їхні по вірі,
За те, що їм допомогли,
Підступно зрадили козацтво
І Січ спалили всю до тла.
А Україну розікрали,
З людей зробили кріпаків.
І так не стало України,
Не стало справжніх козаків.
Тепер, коли Вкраїна вільна,
Ми, мовби далі кріпаки.
Забули мову свою рідну
І віру славних козаків,

* * *

І вже гриземось між собою
І ділимо тепер богів,
Немов ми не народ козацький,
А зграя диких хижаків.
Ой українці схаменіться!
Згадайте славні ви літа,
Коли Богдан повстав за волю
І Січ піднялася уся!
Тож одностайно станьмо знову,
Як наші славні козаки!
Хай буде в нас єдина мова
Завжди одна на нас усіх.
І вже тоді, напевно зможем
Ми ворогів усіх знести.
І Україні – рідній ненці,
Міць і славу принести .

1997р.

* * *

Києве мій, пережив ти навали,
Тебе всі палили, і всі грабували.
Андрій Боголюбський, монголо-татари,
В війну кегебісти Хрещатик взірвали.
І знову дими на твоєму майдані
І стогін, і крики з нової навали.
То вже не монголи, то вже не татари,
Свої міліцейські, свої яничари.
То вже українці українців вбивали,
За те, що українці за волю повстали.
Українці в українців гранати кидали,

Газом травили й кульми поливали.
Для тебе мій Київ, дні важкі настали,
Свободу і гідність усю розтоптали.
Європі і світу усім показали,
Як наші права тут ногами топтали.
Свавілля, безкарність навколо панує,
Народ український роками бідує.
В Європу ми прагнем, де воля, й свобода,
Це воля велика нашого народу.
Бо нас в Україні роками всі дурять,
Нам всім обіцяють, а завтра гвалтують.
І кажуть, що краще нам буде в Росії,
Бо ми є братами для тої Росії.
Немає в нас віри своїм держовладцям,
В Європі себе вони тільки бачать,
У них там вже бізнес, вілли і гроші,
Їх діти й онуки живуть там в розкоші.
Від кари Азаров до Путіна скрився,
Він хитрий і курсом не помилився.
А нам залишив збанкрутілу країну,
І радив нам, щоб ми йшли в Росію.
В Європі Азаровим ми не потрібні.
Ми тут як раби олігархам потрібні.
У нас в Україні князі процвітають,
Народ наш грабують, маєтки збивають.
Терпець обірвався, народ прагне волі,
Дітям й онукам кращої долі.
І буде ще колись у нас добра доля,
Якщо єдність у нас буде, буде доля й воля!
2014 р.

Києве! Мій любий Київ,
Давно не бачив ти катів,
Які студентів мирних били,
Котрі в ночі співали гімн.
Кати були всі з України,
Які нас мали стерегти,
Які клялись служити народові,
Але ламали всім кістки.
Ганьба і стыд за кров невинну,
Що на майдані пролилась,
Нема прощення від народу,
Хто цим катам віддавав наказ?
Кого й за що, ви далі били?
Це ж ваші діти і батьки.
Ви свою клятву, що забули?
За це вам, кару слід нести.
З своїм народом воювали,
Лиш яничари, не сини,
За це вже їм пообіцяли,
Що ті учасники війни.
В війні немає перспективи,
Війна - це горе, сльози, й кров,
І вже нема такої сили,
Щоб наш народ хтось поборов.
Ой яничари, схаменіться,
Покайтесь всі і помоліться,
Щоб вас народ усіх простив
І Бог з народом примирив.

2014р.

Небесна сотня на майдані
Вмирала з вірою в життя,
Щоб не вбивав ніхто невинних,
І було краще в нас життя.
Вони могли би довго жити
Кохати, вірити, творити,
Дітей і внуків ще ростити,
Життю щасливому радіти.
Як не хотіли жити в рабстві,
Терпіти свавілля і брехні,
Повстали всі вони за волю
За віру й правду полягли.
Вони не скорені й сміливі
Повстали проти всіх панів,
Нас від тиранів захистили,
І їхніх найманців та псів.
Їх смерть була не випадкова,
Всі, як герої полягли,
Щоб нас ніколи не вбивали,
Щасливо жити ми могли.
Герої справжні не вмирають,
Вони в серцях наших живуть
І будуть з нами вони вічно,
І вже ніколи не помруть.
Небесна сотня не померла,
Вона до раю відійшла,
Їх всіх Господь забрав до себе,
Так, як колись узяв Христа.

2014р.

* * *

Росія припини брязчати зубами,
У тебе вже великий апетит.
Роками ти безкарно всіх кусала,
Пора оце безчинство припинить.
Для тебе Україна не Молдова,
В якій колись почала ти різню.
Для себе Придністров'я відкусила,
А потім проковтнула ще й Чечню.
Абхазія й Осетія здалися
На милість Кагебістського царя,
В якого надвеликі апетити,
Бо він кат, і він ще й окупант.
Давайте, не сварімось між собою,
І не шукаймо нових ворогів.
Бо Росія на нас іде війною.
А путін – кат і ворог поготів.
Він хоче задушити незалежність,
Йому потрібна лиш наша земля.
Він мріє нас втопити в нашій крові,
Вернути ще й назад нам холуя.
Ой, Українці, будьте мудрі,
Чи ви забули історію свою?
Як вас усіх роками тут гнобили
Лишень оті Московські холуї.
О браття українці, не сваріться,
Бо мати Україна в нас одна.
І нам усім потрібно згуртуватись,
Щоб мати Україна в нас була...

1914 р.

* * *

Нічого вічного немає,
Вічність на всіх чекає.
Імператори вмирають,
А імперії зникають.

Імперій було вже багато,
А залишилась лиш одна.
В якій путін – пес імператор,
З своїми псами править бал.

І він сконає на зорінку,
Як конають скажені пси.
І всі кістки його розтягнуть,
Його придворні хижі пси.

Він буде проклятий народами,
Яких уже занапастив.
Його ім'ям будуть лякати
І будуть кликати лиш псів.

* * *

Найвища сила – Божа сила,
Яка усе і нас створила.
Але на все є Божа милість,
Бо є кара, й справедливість.

Так часто горді і сміливі
Немов підкошені падають
І по світу жебраками йдуть,
Без мети і вже без волі.

Їх вороги в полон беруть –
Уже рабами і без долі.
Знай: краще згинуть в бою,
А ніж рабом бути на волі.

Якщо помреш ти у бою,
Тоді почнеться твоя слава,
Тебе запам'ятають всі
І буде честь тобі, і слава.

І поки вільний твій народ
Забути він тебе не в силах,
Загинув ти! А кров твоя –
В землі тече і в наших жилах.

І ворог твій завжди втече,
Коли тебе згадають в бою.
Про тебе пісня не помре,
Заставить нас іти до бою.

* * *

Хто б'є поклони в церкві ревно,
Не з вірою, а на показ,
Той є фальшивий від зачаття
І фальшуватиме не раз.
Душа дволика в лицеміра
І бреше всім він нам без міри,
А потім знов цілує хрест
І Богу молиться щораз,
Та все це – людям на показ.
І він готовий бути першим,
Завжди і скрізь як на заказ.
Готовий п'яти вам лизати,
Як має користь він від вас.
Колись він був в нас атеїстом,
Людей від церкви відганяв,
Тепер він ревний в нас католик,
У церкві в перших він рядах.
Колись він був ще й комуністом
І нас з трибуни всіх повчав.
Тепер він став націоналістом
І знову в перших він рядах.
А завтра буде він фашистом
І буде «гальт» він нам кричать,
А Магомет його пророком,
Щоб бути в перших знов рядах.
Він хамелеон є від природи,
Якого ще не бачив світ.
Він сто раз гірший від Іуди,
Бо Іуда зрадив тільки раз.
Він може всіх й себе продати,
Якщо відчує в руці цент.
Він може ангела розп'ясти,
Тай ще й зірвати з церкви хрест.

Схаменіться.

*Колишнім, теперішнім і майбутнім
депутатам присвячую.*

Віками всі нас грабували
І навіть душу нам виймали,
Палили, вішали, вбивали,
Принажували, як могли.
Віками нас усі ділили
І розтягали, що могли.
Шаблі татарські нас косили
І турки грабити могли.
Над нами шляхта панувала,
Румуни, венгри нас душили
І німець бив, і вішав нас.
В колгоспи силою зганяли
І там усім мізки вправляли.
Хто був в ОУН, тих розстріляли,
Або відправили в Сибір.
Від нас і хліб наш забирали,
Морили голодом не раз.
І нам Чорнобиль підірвали,
Щоб в котре знищити всіх нас.
І рабство вічне би тягнулось,
Але настав щасливий час:
Кайдани наші поржавіли –
Ярма навічно ми лишились,
Державу вкотре відродили,
А долі знов нема у нас

Бо знов не тих повибирали
І владу дали ми не тим.
Коли вони балатувались,
То бились в груди і кричали,
Що будуть дбати про народ
І Україну нам збудують,
І нам останнє віддадуть.
З райкомів зроблять дитсадочки,
Обком – лікарні віддадуть.
І жити будем як французи,
Бо європейський ми народ.
А як до влади вже дорвались,
З народу жили витягають,
Та лиш про себе добре дбають
Одні купують собі „Мерси” –
На „Зазах” їздити не хочуть.
Другі будують хати й дачі,
Квартири в Києві ще мають,
Тай ще за гроші, за державні
По закордонах роз'їжджають.
А треті ... Ті за наші гроші
Для себе фірми викупляють.
Все розтягнули, що могли
І вивезли десь за кордон –
Набили повні кишені
І вже тепер вони пани,
І з нас тепер вони сміються
Хоч слугами народу звуться.
Бога вони не побоялись,
Дияволу служить подались.
Сидять в парламенті роками,
Гризуться, мов скажені пси,
А їх народ утримує, годує,
Роками терпить і бідує.
Слуги народу, схаменіться,

Погляньте, як живе народ
У нас свої уже панують,
Свої своїх уже грабують,
Свої своїх постійно б'ють.
Свої в нас хліб вже відбирають
І морять голодом народ.
Як далі буде так тягнутись,
Чорнобиль знов може рвонутись
І аж тоді буде кінець.

1996р.

* * *

Не відрікайся ніколи:
Ні від правди, навіть гіркої,
Що спрямувала твій перший крок,
Ні від сонця, ані зірок.

Не відрікайся ніколи:
Від покарання і біди,
Ані від дороги важкої,
Що обрав собі назавжди.

Не відрікайся ніколи:
Від своїх слів, що сказав колись,
Від землі, де ти народився
І в яку колись тебе покладуть.

Біда сама не ходить всюди,
Біду завжди приносять люди.
Коли біда приходить людям,
То не сама вона, а з горем.
Біда і горе разом йдуть
Страшні хвороби несуть,
Прокляття, ревності і чвари,
Брехню підступну й не одну
І навіть злую ту війну.
За ними смерть іде з косою,
Яка нікого не жаліє,
Під корінь вона чисто бриє.
Біда – це зло яке створили
Наперекір добру і миру.
І далі творять, і не знають,
Що гріх великий за це мають.
Одним біда – це як розп'яття,
Другим біда – це рідна мати.
Один з біди постійно виє,
Другий з біди все багатіє.
Одним біда – це тяжкі муки,
Другим – розвага від нудьги.
Біда сама не ходить всюди,
Біду завжди все роблять люди.
1997р.

* * *

Коли дивлюсь на Україну,
Мороз по тілу пробіга,
І серце в грудях завмирає,
Душа від жаху ледь жива.
І я до Бога знявши руки,
За долю добру їй молюсь.
Нікого в цьому не клянущу –
Себе й людей в усім виню.
Коли Вкраїна стала вільна,
Я сподівався – сонце зійде
Над Україною тепер!
Прийде добро і правда прийде,
І принесе нам всім любов,
І Україна вся розквітне!
Прийде весна, весна - красна –
Я сподівався й помилився.
Весни нема, весни нема,
А позад нас і перед нами –
Холодна, довга лиш зима.

1996р.

Писати вірші кожен може –
І писати треба правду лиш.
Кривити душею теж негоже,
Пишіть правдивий тільки вірш.

Пишіть тоді, коли недобре,
Пишіть, коли радіють усі,
Пишіть щодня і щохвилини,
Перо, ви ніколи не тупіть.

Пишіть про те, що було вчора
І що хотіли, щоб вже було.
Пишіть про рідні наші гори
І про людей, що тут живуть.

Не бійтесь ви, що вас сварять,
Або палять ваші всі вірші.
Беріть перо й про все пишіть,
На змову з совістю не йдіть.

Бо тільки той хто пише правду,
Той має віру у душі.
І правда завжди переможе,
Потрібен лиш для цього час.

* * *

Три українці – два гетьмани.
Так уже в нас повелось
І тому нема держави,
Бо не можуть вже віками
Вони владу поділити.
Тепер знову в Україні ситуація така:
Три українці – два гетьмани
Засідають у верхах,
Ділять владу між собою
Тягаються за чуби.
А від цього, ой, як гірко
Стало жити на землі.
Ще не знала Україна
Трьох гетьманів водночас,
І нарешті дочекались –
Є тепер вже три у нас.
І деруться між собою,
Рвуть державу вздовж і вшир
Президент, Верховна Рада
І шановний наш Прем'єр.
І не буде у державі
Ні ладу, ні гаразду –
Доки правлять три гетьмани,
Будем мати ми біду.

1997р.

* * *

Не вірю більше я
Ніяким депутатам,
Їм не потрібен наш народ, —
Потрібні лиш мандати.
Не вірю клятвам їхнім я,
Вони ж в ніщо не вірять,
Вони роками брешуть нам
І з Богом лицемірять.
Це фарисеї наших днів,
Які Христом прикрились:
Якби могли, вони б Христа
За гроші задушили.
Їх бог — брехня, і гроші бог,
Машини, хати, дачі.
Їм не потрібен наш народ,
Потрібні лиш мандати.

* * *

Буває горе нас огорне,
Обвиє гіркістю отрути,
І ми шукаєм порятунку —
Навроки й морок відвернути.

Лікуєм біль й недугу вперту,
Себе молитвами ми морим,
Щоб відкараскатись від смерті
І розпрощатися із горем.

А нам потрібно чесно жити,
Добро робити всім відверте
І не боятися померти, —
Добро поборе зло безсмертне.

Давно замилують нам очі
І обіцянки роздають,
А ми все віримо охоче,
Не хочем галасу зчинять.

Вони підписують угоди,
А після них хоча б потоп.
Кінці ховають всі у воду
Різні прем'єри й президент...

У чарці тихо топлять совість.
Чесць за подачки продають,
А нашим дітям і онукам
Борги прийдеться віддавать.

У світі лицемірства й фальші
Лиш предки, що в землі лежать,
Брехню не виправдають їхню
І злочин цей їм не простять,

Бо їх уже ніхто не зможе
Не залякати і не вбити.
Вони давно усі в могилі,
Але душа їхня болить.

2001р.

* * *

Сон

Не спить Москва, Америка й Європа,
Бо вчора їм приснився сон,
Що Бог заслав на Україну
Свою велику благодать –
Добробут, злагоду і долю.
І Україна вся розквітла,
Цвіте і пахне все довкіл.
Поля яскраво колосяться
В обрамі білостінних сіл.
І всі веселі й веселяться,
Радіють, що всміхнулось щастя,
Яке чекали вже віки.
Нема ні бідних, ні багатих,
Нема знедолених й пихатих,
Нема слабих, нема калік,
Самі щасливі на землі.
Заводи й фабрики працюють
І нафту й газ ми добуваєм,
Вугілля і свою руду.
І є в нас золото й алмази,
І світло нам не виключають,
І нам ніхто не ділить флот.
Від цього сну стає їм дурно
І жах бере уже щодня.
І ті щодня вже молять Бога,
Щоб Бог нам долі не давав.

* * *

І засилає дипломатів,
Подачки зрадникам везуть,
Щоб Україна не піднялась,
А жебраком навік зосталась.
Шановні наші дипломати,
Треба вже запам'ятати:
Ніхто не хоче нам добра,
Ми для них – нижча раса,
І кістка в горлі вже давно.
Бо в нас найкращі чорноземи,
Прегарні ріки і моря,
Густі ліси, високі гори
І нафта, газ, і є руда.
Вугілля в нас найкраще в світі.
Прекрасні села і міста.
Заводи й фабрики великі,
Прекрасні люди працюючі,
Прекрасна мова солов'їна
І солов'їні в нас пісні.
Не треба їхніх нам подачок,
Подачки треба віддавати.
Нам працювати, працювати –
І закидаємо весь Світ,
Хлібами, маслом, ковбасами,
Що аж здивується Земля.

1996 р.

* * *

Шевченку, любий наш пророче,
Та встань з могили й подивись,
Як твої правнуки – українці
Нам Україну розп'яли.
Її обдерли, мов ту липку,
І, що могли, все розтягли,
І розікрали, мов татари,
Мов яничари – не сини.
Хоча, нарешті, у нас воля,
Про яку мріяв ти колись,
Але, діставши волю врешті,
Панів наплодили своїх.
Це нове панство, що вродилось.
Не може владу поділити,
І мучить наш народ вкраїнський
Впродовж останніх тридцять літ.
Зарплату платять мінімальну,
Хоча працюєм день і ніч.
Заводи й фабрики закрили
І людям ніде вже робить.
І їдуть люди на чужину,
Щоб там копійку заробить.
І пенсіонерам платять мізер,
Бо не потрібні їм старі.
Пенсіонери голодують
І потихеньку собі мруть.
Панам лікарні не потрібні
І шкіл уже не треба їм,
Бо лікуватись за кордоном
Цілим сімейством потяглись.
Дітей вони своїх навчають
Вже за кордоном, як колись,

* * *

Ім не потрібен народ вчений,
А лишень темний і слабкий.
Що б лиш умів собі мовчати
І роботу тяжкую тягти.
Тепер у нас на Україні
Той, хто не робить, ситно їсть.
Один від горя тяжко виє,
А інший вже з добра дуріє
І не може в шкуру влісти він.
Між панством і народом – прірва
Щодня все більшою стає.
Пани щомиті багатіють,
Народ біднішим все стає.
Тепер народ їм не потрібний,
А знадобиться лиш тоді,
Щоб цих панів охороняти,
За них піти ще й воювати,
Бо інваліди всі вони.
І як завжди, ці хамелеони
Наобіцяють нам трильйони
Й пролізуть туди, де вже були.
І знов з державного корита –
До смерті будуть їсти, пити,
Та ще і хрюкати на всіх.

* * *

Тарасе любий, наш поете
Сьогодні в тебе ювілей.
Як ти помер – не щезло рабство,
Воно живе ще до тепер.
Хоча давно ми стали вільні,
Та жили ми не мов раби.
І не було у нас свободи,
Бо правили нові пани.
Це нове панство України
Постійно гнобило народ.
Їх вождь московський посіпака,
Бандит і зек, і казнокрад.
Він наш народ довів до ручки,
Москві давно усіх продав.
Щоб новий цар «владімір путін»
«Єго велічеством» в нас став.
Терпець урвався в Українців,
За волю весь народ повстав,
За волю цвіт наш помирав.
Прогнали ми свого тирана
І нас чекає боротьба,
Бо нам ще треба захистити
Свою свободу і права.
Бо ще імперія існує
Несправедливості і зла.
І доки править вова нутін
Не буде в світі в нас добра.

2014 р. березень

* * *

Беркуттята.

Ой Ви птахи, хижі птахи.
Звірі Ви, не птахи!
На своє нещастя,
Вас родила мати.
Україна народила
І Вас годувала,
Щоб Ви потім в свою матір
Із рушниць стріляли.
Своїх братів і сестричок,
Просто убивали.
Звідки звірі узялися
У нашій державі?
І які Захарченки,
Цьому вас навчали?
Ви ще гірші яничарів,
Ті боялись Бога.
Вам у пекло просто всім,
Стелиться дорога
І не буде Вам прощення,
Не буде спокою.
За ті звірства, що вчинили
Ви в своєму домі.
Ваші руки у крові
Від нашої крові
І не змиєте її,
Ви уже ніколи.

2014р.

* * *

Я вірою живу, але душа болить,
І хотілось би мені у цей славетний час
Душею підвестись, зрадіти хоч на мить,
Та, на великий жаль, радіти я не можу.

Радію за прогрес, який уже прийшов,
Бо вміємо тепер і атом розщепляти.
Чим більше вже машин і вищий прогрес,
Тим менше в нас людей з великою душею.

Чи до чекаємо ми правди? Чи добра?
Що так чекали перед нами покоління.
Бо вже на цій землі, вічній і старій,
Нема такого дня, аби не лились сльози.

Ми розумом міцні і розум дав нам все,
На місяці ми встигли навіть побувати.
І щоби наш прогрес не відступив назад –
Повинні ми постійно з кимось воювати.

Вже поривів нема і гарячі почуття
Ми розсікли ножем холодним міркування.
У нас у всіх тепер розмірене життя –
Без глибини думок, без сили поривання...

* * *

Нема складнішої роботи,
Як людям всім добро робити.
Найважче тому в світі жити ,
Хто усім хоче догодити.
Добро робити дуже важко,
Бо треба розуму докласти,
Щоб догодити міг усім.
Хоч справедливо усе зробиш,
Поділиш кожному навпіл,
Завжди знайдеться ще такий,
Якому не зумів вгодити.
Ісуса нам Творець послав,
Добро робити наказав.
І що ж? Народ його розп'яв,
Бо й він не зміг усім вгодити.
Нема простішої роботи,
Як людям щось дурне чинити.
Для цього не потрібен розум
І зовсім думати не треба.
Той, хто живе лише для себе,
Добра нікому той не робить.
Помилку зовсім він не має,
Бо ні за що не відповідає.
Вгодити йому дуже важко,
Цінує лиш свою роботу,
Яка б вона там не була.
Він всіх під ноги взяти хоче,
Усім думкам він голова.
Хоча робити сам не вміє,
А ти роби і навіть трісни.
Завжди він скаже, що не так ти
Сьогодні сів, а завтра їв.

Завжди і всюди контролює,
Завжди повчає нас усіх.
Як би він міг – усіх розп'яв би,
Але безсилий проти всіх.
Бо люди стали розумніші,
Коли Ісуса розп'яли!
І ти тепер собі не бійся,
Добро творити людям всім.
Бо за добро, що людям робиш,
Єдиний свідок в тебе є.
Лише – Творець воздасть належне –
Коли судити час прийде.

1996р.

* * *

В війну завжди земля багровіє
Людською кров'ю, що хлюпоче з жил.
Від згарищ небо чорніє –
Земля спікається, мов марсіанський пил.

Лиш поезія живе і не вмирає,
Вона додає ще усім сил.
А поет під час війни страждає,
Бо він борець за щастя і за мир.

Поет тільки одне право має,
А інші віддає свої права.
Належить він - кого вбивають,
А не до вбивців, ось так воно бува.

Боже, дай нам ясну пам'ять
І душу дай гарячу, як вогонь.
І дай ходу тверду і дуже певну,
Щоб ми могли протистояти злу.
Дай, Боже, нам загоїть в серці рани
І возвелич нам підневільний дух.
Скарай же, Боже, глитаїв, тиранів,
Які не бачать людських сліз.
Всели Надію, Віру і Любов нам
І кров зводнілу в жилах заміни,
І ще прости гріхи нам несвідомі,
І в Царство Боже шлях нам покажи.

Минає рік, немов його й не було,
Без радощів, без ясних теплих днів.
Мов каганець згорів без лою –
Він не згорів, а просто стлів.

Минає рік у темряві й безодні,
Багато сліз людських і мук.
Менше стало людей в нас благородних,
На добре діло нестає вже рук.

Минає рік. І збільшилось могил.
І ще на рік постарілась Земля.
І ми живем і тліє в нас надія
І ми піднімем чарку з усіма

Прийшла зима на нашу рідну землю,
Скував мороз, замерзла вся земля
Але дарма. Піднімем чарки вгору –
Щоб після зими настала в нас весна!

* * *

Земля, війна ... Все нероздільне,
Відколи людство – лиш війна,
Загарбницька чи релігійна –
По всіх краях війна й війна.
У війні немає переможців,
Війна – це горе, сльози, кров.
Тепер війна економічна
І знову ллється людська кров.
О, що ті недруги зробили,
Як Югославію стравили
І згвалтували, і спалили,
Щоб ситим ще ситніше жилось.
Чечня також стікала кров'ю
За чийсь великий інтерес.
А скільки ран приніс Афганістан?
Війна вже в нашії Україні –
Людей вбивають і гвалтують
І ллють невинну людську кров.
Земля, війна ... Добром і миром
Лиш можна знищити війну

Не жду ніколи я від ворога поваги,
Прихильності від недруга не жду.
Від брехуна – відвертої відваги
І каяття зрадливця на виду.
Є ще багато нечисті на світі,
Які для всіх тенета ще снують.
Але не може бути так це вічно
І щезне бруд колись з лиця Землі.

Кожна людина – це є свічка,
Яка спалахує й горить.
І я згораю денно й нічно,
І полум'я це не загасить.
І сниться сон, що я весь тану,
Тече по тілу теплий віск
І ще я бачу чорну яму,
За нею бачу чорний хрест.
Хоч це лиш сон, та не боюся
Згоріти весь колись до тла.
Бо хочу я, щоб після мене,
На світі було більш тепла.

У дні важкі найгіршої біди,
Як защемить серце і заціпиш зуби.
Ти зневіру свою десь відведи,
І ворог твій радіти вже не буде.

Доки живемо, помилятись будем
І недругів колись за будем.
І вперед ми будемо завжди йти,
Щоб ворогів усіх своїх з мести.

Дзвонять дзвони в Україні
І підтверджує слова:
Ще не вмерла Україна,
Україна ожива!

Дзвонять дзвони в Україні –
Очищається душа:
Ще не вмерла Україна,
Україна вік жива!

Україна воскресає,
Нові дзвони відливає –
Божий зов нас всіх єднає
І до віри привертає.

І від Сяну аж до Дону
Дзвін відлунням доліта.
Ще не вмерла Україна -
Україна в нас жива!

Дзвін – це радість, воля, сила,
Що від сну всіх розбудила.
Дзвін – це правда і життя,
І наше славне майбуття.

Розділ III

Життя складне, якщо його збагнути

2001р.

* * *

Життя складне, якщо його збагнути, –
Це не букет із квітів запашних.
Поміж лілей там бур'янів є купа
І чарівних з колючками троянд.

Буйні бажання і гарячі мрії,
А поміж них буденні сірі дні.
Від холоду найкращі в'януть квіти,
Та лиш не в'януть тільки бур'яни.

Але життя ніколи не спинити –
Воно змітає всякі бур'яни.
Тому в житті постійно квітнуть квіти,
Які не в'януть навіть у зимі.

Бо у житті завжди квіти – це наші діти,
Це наше з вами майбуття.
Вони любов'ю нашою зігріті
І після нас продовжують життя.

* * *

На цій землі живем ми тимчасово,
Усі помрем колись обов'язково.
Могили наші вкриються травою,
Можливо, нас не раз іще згадають,
Аж поки коло нас не ляжуть ті
Що нас ще добре пам'ятають.
І буде в нас це вже остання смерть:
Земля нам кістки в порох перемеле
І знов, коли прийде до нас весна,
То більше нас ніхто не спом'яне

* * *

В цьому житті треба все пізнати,
Перейти через горе і біду.
Треба вміти вірити й прощати,
Пережити підлість і зраду.

В житті нам треба все перепробувати,
Відчути: щастя, кохання й любов.
І треба всім нам добре пам'ятати:
Самі ми творимо ненависть і гнів.

Людське життя – це довга нива.
Цю ниву нам нелегко перейти,
Бо люди є чесні і зрадливі,
Є люди з метою і без мети.

А є вовки у овечій шкурі,
Які за копійку тебе вб'ють.
А є такі, щоб жити у достатку,
Свого ближнього продають.

Коли живете на цьому світі,
Знайте: життя завжди важке у нас,
Але народжуйте й виховуйте діти,
Щоб вони були кращими за вас.

* * *

Може, колись я жив на цьому світі,
Ходив по горах, звіра полював
Можливо, тут посеред трав і квітів,
У першому житті я проживав?

Моя душа і таємничий спомин
Всій сутності наперекір,
Ведуть до полонин безмежних,
До цих прекрасних синіх гір.

Я жив завжди на схилах біля Пруту,
Збирав гриби, і рибу тут ловив,
Мені тепер ніколи не забути –
Той запах гір і аромат грибів.

Ти не радій чужому горю,
Бо завтра можеш плакати ти.
Горе і радість ходять поруч
І можуть до усіх зайти.
Ніхто не знає, що чекає
На ранок кожного із нас.
І як в житті завжди буває,
Коли радів аж забагато –
Приходить горе в твою хату.
І ти не знаєш що робити,
Куди те горе своє діти.
Щоб горя ти не мав ніколи,
Або воно було мале:
Жалій усіх завжди навколо,
Ділись постійно, щастям й горем
І всім роби завжди добро.

* * *

Усім людям дає Творець
На цьому світі чесно жити,
В житті людина – це борець,
Щоб потім в вирій відлетіти.

Життя складне – не забувай –
Добро і зло не розділити.
На цій землі є пекло й рай,
І тільки тут дано нам жити.

Але живи і пам'ятай:
Життя потрібно так прожити,
Як Прометей своє прожив.
Потрібно до кінця згоріти,

Як в двигуні горить бензин.
Що завтра буде я не знаю
І знать нікому не дано.
Та тільки я собі гадаю:

Життя ніколи не згасає,
В борні й вогні воно щодня.
І тільки той, хто до кінця згорає –
Має вічне він життя.

Дитина – це життя іскрина,
І ще надія у житті.
Коли в житті нема дитини,
Нема й майбутнього в житті.

Дитина – це і біль і радість,
Усмішка нашого життя.
І хто дітей своїх немає –
Не знає смислу він життя.

Дитина – це любов і ніжність,
Це є продовження життя.
І тільки це тоді спізнаєш,
Як подарує Бог дитя.

Дитина – подарунок долі
І нагорода у житті,
І перл пречистої любові,
Яку Творець дає тобі.

* * *

Жити – значить досягти мети,
Не знати спокою і шану заслужити.
Життя прожити – не поле перейти,
І з молочних річок молоко пити.
Живіть довго й життя ти не лякайся,
Живіть коли згрішили, але покайтесь.
Живіть й тоді, коли не варто жити,
Коли життя здається, що прожив ти.
І якщо колись у вашому домі –
Зрадять Вас рідні і знайомі.
Ви пробачте їм і долі не бійтесь,
Ви пробачте і за них помоліться...

* * *

Людське життя таке коротке
І раз його дають усім.
І поки серце в грудях б'ється,
І ми живем на світі цім.

Життя потрібно так прожити,
Щоб не було у нас гріха
І щоб померти було легко,
І нас згадали у віках.

І щоб не було соромно дітям
За наші вчинки і "діла".
І як живете на цьому світі,
Живіть й згоріть ви вже дотла.

І не збирайте ви скарби,
З собою їх не заберете.
Будуйте для себе храм із щастя,
А дітям ви віддайте все.

Жалійте всіх, життя любіть,
І нікому кривди не робіть.
Віддайте свою душу людям,
Любов свою ви бережіть.

Бо лиш любов найвища сила,
Яка дає життя усім.
Кохайте і будьте милі,
Для цього ви тут на Землі.

* * *

Грошей багато не буває:
Вони то є, або немає.
Ті гроші легко що приходять,
То дуже легко і відходять.
Якщо тобі подарували,
Або ти гроші просто вкрав,
Вони підуть від тебе скоро,
Бо ти на них не працював.
Нечисті гроші – зло і скупість,
Насильство можуть повернути,
За них бандити можуть вбити,
Від них ще можеш задуріти.
Ці легкі гроші легко тратить,
У них ціни ніякої нема,
Бо думаєш, що завтра знову будуть,
А тут кінець – і завтра вже нема.
І аж тоді до тебе прийде розум
І ти навчишся гроші цінувати.
Бо як грошей не буде –
Нікому не потрібний ти.
Хто гроші свої чесно заробляє,
То цінить він і гроші, і свій труд.
І гроші в нього скоро не щезають,
Бо чесні гроші розум додають.

* * *

Себе відколи пам'ятаю,
Ніколи спокою не маю –
Таким вродився і помру.
І не шкодую людям дати,
Бо цим постійно я живу.
За це був лаяний не раз,
І у дитинстві навіть битий,
Та не шкодую я ніколи
За тим, що так живу на світі.
Людині добрій будь готовий
Віддати, що цінуєш сам.
І не шкодуй, що хтось не може
Тобі того потім віддати.
Можливість маєш – поділися,
Бо може статися і так:
Коли потрібно тобі буде,
Ніхто тобі уже не дасть...

* * *

Буває горе нас огорне,
Обвиє гіркістю отрути,
І ми шукаєм порятунку –
Навроки й морок відвернути.
Лікуєм біль й недугу вперту,
Себе молитвами ми морим,
Щоб відкараскатись від смерті
І розпрощатися із горем.
Потрібно з вірою нам жити,
Добро робити всім відверте,
І не боятися померти, –
Добро поборе зло безсмертне.

Іржа тверде залізо точить,
Людину заздрість їсть щодня.
Це рідна тітка лицемірства
І рідна скупості сестра.
Скупий завжди два рази тратить
І жаль великий має він.
Бо заздрість каламутить розум,
Постійно душу його їсть.
Не заздри ніколи і нікому,
Останнє ближньому віддай.
Хто віддає – в усьому щирій
І щастя має через край!
Чим більш даєш, тим більше маєш,
І не шкодуй за тим, що дав.
Бо ти завжди все будеш мати,
Якщо від щирості віддав.

Учитель – це не спеціальність,
А покликання душі...
Ніколи він не був багатий –
Про це ніколи він не дбав,
Багатий був завжди духовно
І в цьому руслі працював.
І сіяв мудре, добре, вічне,
А потім довго він чекав,
Коли зійдуть–заколосяться,
Поля добра і мудрих знань.
Учитель – це не спеціальність,
А покликання душі.
Якщо душа не хоче вчити,
До школи краще не ходи.

Мені приснився запах полуниці,
Хоч кажуть снів пахучих не бува.
І я пізнав давню таємницю -
Мені приснились мамині слова.
Хоч мами в мене вже давно нема,
І вона до мене не вернеться знов.
В моїх віршах її слова витають,
І від цих слів в мені живе любов,
Я – оптиміст, і міста не люблю,
Моя душа вже спокою бажає.
Втрачаєм, єдність з полем і травою,
І з джерелом, з вербою і водою.
І за дітей теж смуток обвіває,
Кому – й чи слід? – це ставити в вину?
Чи буде їм теж пахнуть полуниця?
Чи їм присниться запах полину?

Чи знаєш, доне моя, що таке Карпати?
Чи знаєш звідки родом і де плекала мати?
Чи знаєш, доне моя, про поля й полонини
І сопілку, і трембіту, пісні солов'їні?
У колисці тебе мати вчила розмовляти
І мовою чарівною пісеньки співати,
Полюби ж її, дитино, свою рідну мову,
Не дай її сплюндрувати ніколи й нікому.
Шануй людей, їх звичаї, кохай край ти щиро,
Бо це рідна земля твоя Україна - ненька.

* * *

Не пропадуть думки мої,
Вони квітнуть і не в'януть.
І розквітають у віршах,
І на морозі не загинуть.

Вночі я деколи не сплю,
Бо орю ниву паперову.
Рядками літер засіваю
Свою ріллю цю неозору.

І проростають там слова,
Які не мерзнуть навіть взимку.
І розквітають навесні,
Плодами радують улітку.

Там є луки, поля й ліси,
Ставки, озера, синє море
І ще сріблясті потічки,
Блакитне небо неозоре.

Течуть в віршах моїх річки,
Під ранок там ясні світанки.
Там світить сонце, йдуть дощі,
Пливуть по небу ще хмаринки.

Роками орю поле я,
Щоб заколосились вірші.
І сію я щораз слова
З роками все мені миліші.

Українська мова рідна –
В ній і гори і ліси.
І пісні, і коломийки,
І поети складали вірші.

Не померкне і не зблідне,
Бо вона живе в душі.
В день морозний чи у вечір,
Вона з нами назавжди.

Бо вона мова народна –
І ми любимо її.
З нею йшли на ешафоти
І сиділи у тюрмі.

В мові слово є основа,
В мові слово головне.
Якщо слово ми посієм-
І на камені зійде.

Мова наша не загине –
Наша мова золота.
Вона рідна і найкраща –
З неї Русь пішла свята.

Як гасне день і сходять зорі.
І пам'ять гасне в голові.
Тоді тихесенько приходять
Й сидять у хаті любки дві.

Одна милує й присипає,
А друга дивиться у віч,
Холодним поглядом тривожить
І так сидять: і смерть, і ніч.

Одна весь час охороняє
І хоче рано розбудить,
А друга все щораз чекає,
Щоб не проґавить свою мить.

Ніхто не знає своєї долі,
Коли настане смерті бал,
Коли життя загасне свічка, —
Й душа піде за перевал.

* * *

Життя прожити не так легко —
Це вам не поле перейти.
В житті полів у нас багато
І треба їх нам віднайти.

І мусимо їх ще й орати,
І ниву щедро засівати
Бо у житті ми сівачі,
Своєї долі шукачі.

І ми щодня працюємо важко,
Щоб долю добру нам знайти,
Як не собі, то дітям нашим! —
І мусимо отак тягти.

І оремо ми поле тяжко
І засіваємо добром,
А нелюд наше поле топче
І сіє злоби він зерном.

І так було ще споконвіку,
Відколи Бог з раю прогнав.
Бо диявол нами тут колотить,
Постійно бореться з добром.

Колоситься на полі жито,
Десь між колоссям бур'яни,
Які на вигляд дуже гарні,
Милують око нам вони.

Вважаймо, що добро –то жито,
А поруч зло – волошки й мак.
Якщо у полі їх багато,
То жито зникне в нас отак.

Тому і боремось постійно
В житті ми з квітами отими,
Які на вигляд дуже милі,
Немов ті очі голубі.

Вони всміхаються нам мило,
Листками ніжно шепотять.
На жаль, це чистий є обман,
Бо квіти ці – пустий бур'ян.

Й серед людей, як на тім полі,
Є всякий тип – собі затям.
Є люди, що дають всім жити,
Є люди – просто, як бур'ян.

ХЛІБ

Бабусі я давно не маю,
А пам'ять я про неї бережу:
І часто в пам'яті зринають
Бабусині пухкі млинці,
Які вона пекла в печі.
І ще той чорний житній хліб –
Такий смачний і запашний
До рота сам мені просивсь.
Й тоді здавалося мені,
Що то не хліб, а торт якийсь!
І пахнув він ще теплим літом,
Бо щедрим сонцем був зігрітий.
І пахнув тмином разом з тим,
І молоком завжди парним.
Не стало баби, і хліб зник,
Й таких млинців ніхто не пік,
Хоча стоїть та сама піч,
І в ній печуть також млинці,
Але млинці уже не ті.
Бабусині були смачні.
А хліб, що в піч вона саджала,
У нього душу ще вкладала.
Тепер є хліба в нас багато,
Але він зовсім несмачний,
Бо хліб цей витвір в же машини.
Машини орють, сіють, жнуть,
Машини нам і хліб печуть.
А хліб постійно хоче рук,
Звичайних, добрих людських рук.
І ще хоч крихітку душі,
Щоб був смачний і запашний...

Життя я бачу, мов тернистий шлях,
Обсаджений квітучими садами.
І бачу, – сяє сонце на руках,
Яке земля над нами піднімає.

А декому життя – то гора
З вершиною, укритою снігами,
І вершина є символом добра,
Зігріта гарячими руками.

А в іншого життя це ріка,
Що поспішає кудись все діловито.
По тій ріці усе човни плинуть.
Одні помалу, інші дуже швидко .

Та всякий раз постійно з двох боків,
Обабіч шляху і обабіч річки –
Проходить хтось і поруч йде без слів
І мовчки вже на всіх нас поглядає.

І ми зі смутком проводжаєм їх
І смуток нас ще довго не лишає.
Бо, хто пішов по тих стежках крутих,
Уже ніхто й ніколи не вертає...

Життя – це Божий дар,
І всі дороги пересічні,
І вороття назад нема,
Бо нас в кінці чекає вічність,
Яку не можна обійти.
Не обійдеш, не переступиш –
Як робиш крок, то добре зваж!
І не хитруйте, чолобивці,
Бо там не купиш, не вкрадеш.
Бо правда лиш на тому світі –
І все твоє, що заслужив,
Тому, коли живеш на світі,
Ти свою душу бережи!
Служи Отцю, служи Вітчизні,
Нікому більше не служи,
Шукай для свого серця щастя,
Будуй для себе храм душі!

* * *

У юності з квітами квітнемо ми –
Молодість радісна й привітна,
Немов вишня, гілками своїми,
Нам стукає в освітлені вікна.
Зрілість – це яблука спілі
І осінь з багряними листями,
Сивина з заморозками
І небо з гарячими зорями.
А в старості є свої радості:
Є діти й онуки у старості,
В старості радості в мудрості.
І не треба боятися старості

Життя складне, не забувай –
Добро і зло не розділити.
Десь там є пекло, є і рай,
А тільки тут давно нам жити.

І не радій чужому горю,
Бо завтра можеш плакати ти.
Бо зло й добро тут ходять поряд
І можуть до усіх зайти.

Якби хоч на короткий час,
Нам зло могло продовжити віку.
Тоді б, я знаю, кожен з нас
На світі жив би вже без ліку.

Якби нам зло могло служити,
І мало ще у світі силу,
Воно могло б смерть підкупить
І нас не брали б у могилу.

Як на Землі без зла жили,
Не варто вам боятись смерті,
Бо краще з гідністю померти,
Ніж маємо боятись смерті.

І не збирайте ви скарби,
Бо не відкупитесь від смерті.
Ви свою душу бережіть,
Душа немає в нас померти.

*Першій вчительці
Емілії Олександрівні.*

Нікого кращого не знаю
За першу вчительку свою.
Мене малого пам'ятаю,
До неї мама привела.
Вона навчила нас читати,
Писати чисто й рахувати.
І ще нас вчила всіх любити,
Нікому кривди не робити.
Вона ночей не досипала –
Карлючки наші виправляла.
Про нас як рідна ненька дбала,
Любила щиро вона всіх.
І серце й душу в нас вкладала.
Згадай про вчительку колись, –
Прийди до неї і вклонись.

* * *

Життя потрібно так прожити,
Щоб було легко померати
І дітям по собі лишити,
Садок й криницю коло хати.

Летить думками ви по світі,
За нашим світом, світи є.
І скрізь без меж, в великім світі,
Життя і сонце всюди є.

І скрізь потрібно працювати,
Щоб для життя достаток мати.
Щоб жити й хліба не просити
Працею треба дорожити.

У праці – мир і обрій чистий,
У праці – віра і блаженство.
У праці – щастя дітей наших,
У праці – сила і багатство.

Бо хату, гроші і машину,
Тобі теж можуть здарувати,
Але нічого ти не вартий,
Якщо не будеш працювати.

Коли ти молодий, життя лиш починаєш,
І рути-м'яти цвіт навколо ще цвіте.
То хай дзвенить банкет, коли твій вік буяє,
Попрошу про одне: не думай про пусте.
В годину розпачу умій себе здержати,
А в хвилі радості заховуй супокій.
І знай: однаково прийдеться покидати,
Цей світ, чи бідний ти, чи багатий.
Або ти весь свій вік проводиш лиш у тузі,
Сидиш на троні закосичений вінком,
З коханою в обіймах у траві на лузі,
Чи п'яний в ліжку, а чи під столом.
Бо прийде, прийде час, коли покинеш Землю,
Ці гори, цих людей, сади і Прут стрімкий.
І на усі скарби твої здобуті потом –
Наложить свою руку, родич твій.
Чи жив ти у достатку, а чи не мав дому,
Тяжким тобі шляхом судилося пройти.
Кінець однаковий, для сильного й слабого,
Колись потрібно всім з цього життя піти.
І будемо всі там, як прийде мить остання.
В труну нас покладуть, як діждемо черги.
І хмуро стрінуть нас уже на тому світі,
Безповоротні – чистилища луги.
Коли ти молодий й твоє життя буяє
І що би ти не їв, і що би ти не пив,
Ти добре пам'ятай, що Бог про тебе дбає,
І все буде твоє, що ти тут заслужив.

* * *

Не плутай щастя й долю ти,
Бо щастя твориш сам собі,
А долю добру чи злую
Творець дає завжди тобі.

Ми всі живем на цьому світі
Уже не раз, а і не два,
Один Творець про це все знає,
Бо він дає усім життя.

Хто перший раз тут жив на світі,
То долю добру справді мав,
Та не хотів Творця він слухати,
За це він в муках помирав.

Тому його творець відправив
На Землю знов пройти життя.
Але тепер дав долю гіршу,
Щоб він отримав каяття.

Якщо Творця ти не послухав
І не спокутував гріхи, –
Відправить знов сюди без долі
І мусиш хрест тяжкий нести.

І так з тобою буде вічно,
Аж поки розумом дійдеш,
Що жити в світі треба чесно,
По тих же правилах небесних,

Які дуже добре знаєм,
Але свідомо забуваєм –
І знов собі гріхи збираєм
За це і долі в нас лихі..

* * *

Людина цінить, лиш коли втрачає,
Чи то коханих, чи близьких людей.
Живе роками, навіть і не знає,
Яка це втрата дорогих людей.

Рідніша в світі є лиш тільки мама,
Яка плекає нас з своїх грудей.
Роками ще ночей не досипає,
Бо хоче бачити із нас людей.

Усе б віддав, щоб знову була мама,
Тепер би її слухав я завжди.
Пробач, мене, любима моя мамо,
Що не послухав я колись тебе!

Не був святий, а ти мене любила,
Щодня за мене Бога ти просила,
Й не раз мене до ранку виглядала
І всі гріхи завжди мені прощала.

Твоє тепло тепер завжди зі мною
І гріє мою душу вже щодня.
І вірю я, що ти воскреснеш,
Або до тебе прийду я.

2016р.

* * *

Коли живеш на цьому світі –
Все твоє: гори і ліси.
Завжди спішити треба жити,
Щоб все побачити й пройти.

Ніжну любов, палке кохання –
Все треба випити до дна.
І перейти через страждання,
Що всім приносить нам біда.

Душа не старіє ніколи,
Як чужі болі собі забере.
Як радість із кимось розділить,
Тоді трухлявість її обмине.

Бо прийде час і нас не стане,
На нашій цій святій землі.
І вірю я, що нові люди,
Усе на краще змінять на Землі.

* * *

Тягнуться години і дні минають,
І рік за роком вік мина.
Забравши із собою наші болі,
Мама у дальню путь пішла...

Щоб у дітей було усе гаразд
І були здоровими онуки.
Пішла вона від нас в останню путь –
Покірно склавши кволі руки.

Шануйте матерів своїх живих
Щодня дзвоніть і їх вітайте.
Шануйте матерів своїх живих,
І часто в гості приїжджайте.

Шануйте матерів завжди живих,
Поки є кому сказати: «мама».
Поки можна ще своїми руками
Торкнутись маминих ласкавих рук.

Ніколи не вернеться із пільми,
А ні її погляд, а ні голос.
І доти ми вважаємось дітьми,
Поки ми чуємо мамин голос.

Перлин на світі є багато.
Перлини є малі й великі,
Є чорні, білі і рожеві,
Бувають ще і пурпурові.
А кажуть – є іще перлина,
Якій ціни немає в світі.
І ту перлину ти не купиш
Й не зможеш ти її продати.
Коли ти маєш ту перлину –
Ніхто не зможе відібрати.
І ти також її не зможеш
Нікому ще й подарувати.
Бо ця перлина – то сльозина
Від жалості за кимсь пролита.

* * *

Радіє серпень яблуками спілими –
Своє зерно усе зібрати встиг.
Не треба нам за тим, що квітло, скиглити,
Пить оковиту і медів густих.
Дні буйні пройшли і усі нагоди втрачені.
Не треба нам вже згадувати про них:
В аурі осені, у золоті й багряниці
Цей щедрий вечір у мій дім проник.
Зіткала осінь пишнотканний килим
З дарів полів, садів і листя золота.
Даремно ж ми все за минулим скиглимо,
І смутком щастя наша мить розколота.
І розгорнувши в сутінках фіранки,
Красою осені неначе заворожені.
Виходимо назустріч днині зранку,
З думками ясними, з думками гожими.

* * *

Світ завжди у нас суворий
І немає кінця й краю.
Всі шукають щастя свого,
Щоб пожити, як у раю.

Глибина небес бездонна,
Що там є – ніхто не знає,
Але мріяти нам треба,
Мрія ця завжди витає.

Нам далеко всім до раю –
Туди всі не попадають.
І в раю не так буває,
Як усім розповідають.

Божа сила до всіх ласкава
І вона усім керує.
Хто життя в гріху будує,
Горить в пеклі і бідує

Не пропадуть думки мої,
Вони квітнуть і не в'януть.
І розквітають у віршах,
І на морозі не загинуть.

* * *

Вночі я деколи не сплю,
Бо орю ниву паперову.
Рядками літер засіваю
Свою ріллю цю неозору.

І проростають там слова,
Які не мерзнуть навіть взимку.
І розквітають навесні,
Плодами радують улітку.

Там є луги, поля й ліси,
Ставки, озера, синє море
І ще сріблясті потічки,
Блакитне небо неозоре.

Течуть в віршах моїх річки,
Під ранок там ясні світанки.
Там світить сонце, йдуть дощі,
Пливуть по небу ще хмаринки.

Роками орю поле я,
Щоб заколосились вірші.
І сію я щораз слова
З роками все мені миліші.

* * *

Скажи, будь ласка, хто ти на цім світі?
Яка ціна усіх твоїх діянь?
Чи засяєш, як сонце у зеніті?
Чи заблестиш, як гладь води у рань?

Аби когось теплом своїм зігріти,
Живи з любов'ю, щедрим для добра,
Щоб віддати серце і душу людям,
І згоріти повністю дотла.

Живи і прагни стати хоч струмочком,
Щоб влитися у повноводну гладь,
І щоб до нього йшли усі охоче,
Умиватись і спрагу тамувать.

І щоб життя було, немов та ватра,
Мов слава, що здобута у бою.
І цього добиватися всім варто,
Як хочемо ми жити у Раю.

Буває так, що в радіснім пориві
Під шум і плескіт бислої ріки,
Слова, як бризки, легкі і грайливі
Самі складаються в рядки.

Та зайде біль у душу невгамовний
І заболить у грудях гірш.
І враз кудись зникає в мене рима,
І пишеться тоді вже білий вірш

* * *

Непомітно час минає
Година, за днем віки.
Зацвіте і досягає,
І по цвіту йдуть роки.

У всесвіті час наш бродить
І не вертається назад.
Він приходить і відходить
І секунді кожній рад.

Час цінити усім треба,
Як зіницю берегти.
І не тратьте час даремно,
Зумійте секунду зберегти.

* * *

В житті підводим пізні підсумки
З надбань, заощаджень і зажур,
Бо граємось з долею в піжмурки
І життя наше, мов каламбур.

Весь свій вік збираєм всяку всячину,
Щоб свого сусіда здивувати,
А на старість в заповіти вписуємо
Усе майно, щоб його роздати.

З дарів і жнив багатих літ осені
Лишаємо для себе дрібку тільки:
Лиш клаптик землі – два на метр
І дерев'яний хрест на цвинтарі.

Розділ IV

Безмежна сила у природи

* * *

Безмежна сила у природи
Зима завжди пора важка.
Земля замерзла від морозів
Й до сонця руки простягла.
І сонце землю відіграло,
І вся природа ожила.
Навколо все загомонило,
І знов до нас прийшла весна.
Птахи із вирію вернулись,
Принесли радість і тепло.
І ще любов до свого краю,
Де вперше сперлись на крило.
В поля вже вийшли дружньо люди,
Чорніє зорана рілля
І жде на дощ, теплий, весняний,
Щоб ним умилася земля.
Щоб забували знову трави
Жита, щоб сили набирали,
Щоб в зелень вбралися ліси
Й купалися у цвіту сади.
І от над лісом загриміло,
Полив із неба дощ рясний.
Радіють всі, сади і люди,
Що Бог на Землю дощ послав.
І скоро вже заколосяться
У полі нові врожаї.
І так постійно у природі –
Цвінуть і родять знов сади.

* * *

Зелені гори височать до неба,
На гори темні хмари налягли.
Навколо них усе живе завмерло
І всі чекають літньої грози.
Безодня небо вчетверо розкрила,
Коли у горах почались громи.
І зашуміла гірська околиця,
Густих лісів зеленими крильми.
І дощ паде на явір і смереки,
Гілля пригнулось під рясним дощем.
Стоїть одинока дівчина береза
І душ приймає з молодим дощем.
Дуб немов злякався знову грому,
Присяде й охне, гнівно загуде.
І затремтить заплакана осика –
Уже всі мокрі, а дощ собі паде...

* * *

І знов зима не за горами,
Темні хмари вже висять
Морози перші і тумани
Уже прийшли і вже стоять.

Хоч на деревах є ще листя,
І вже хоче опадать
Ліси вже стали золотисті
І хочуть листя покидять.

Скоро вже тепла не буде,
Не буде ясних, теплих днів.
Впаде на землю білий іній,
Прийде зима у кожний дім.

Щороку вмирає трава на Землі,
І листя з дерев облітає.
І ще настає сувора зима –
Навколо усе завмирає.

Секунди, години, віки...
Життя все кудись поспішає.
І смислу людському життю,
Ніхто достеменно не знає.

І наше життя це – лише тільки мить
В космічному світі незнанім.
І хай вас усіх небуття не страшить
І смуток душі не займає.

Не знає ніхто звідкіля і куди
Несеться життєва лавина.
Земля є лишень колиска для всіх,
А також для всіх – домовина.

І це не печаль, не біда світова
Життя на землі не згасає.
Щоранку вмирає трава на Землі
І знову щороку буває.

* * *

Мабуть довіку будуть не байдужі,
Дощі пахучі і в дощах бузки.
І не забути грому вдари дужі,
Пригнуті вітром буйні гілочки.

Тремтить, трясеться липа одинока.
Стою під нею, дощ собі паде.
Звелась веселка, і милує око,
З-за хмарки вийшло сонце молоде.

Знову з Прута п'є веселка воду,
Вона ніби поруч, а зловить – дарма.
Вона тікає ген собі за гору,
І звідти дивиться на всіх сама.

Сім кольорів у дощовій воді,
Сім струн веселки дзвенять із хмари.
Сім барв, які зродились у грозі,
І барви ці нашої Землі чари.

* * *

Ще тільки приморозок, та уже холонуть
Осінні ранки у імлі осінній.
В передчутті зимового полону
Вже серце б'ється в тривозі невідомій.

А далі прийде знов зима й морози,
Все навкруги снігом замете.
Озими́на засне під білим снігом,
На змерзлу землю грудень упаде.

Ударить хуга, вітер, хуртовина,
На річці крига знов почне твердіти.
І тільки сні наші зимові й мрії
Лелітимуть на склі, мов з криги квіти.

* * *

Кружляють у танку сніжинки,
Мороз вже вікна обписав,
В снігу стоять уже ялинки,
І сніг виблискує мов жар.

Зима в свої права вступила,
Покрила снігом всі поля
І снігом щедро притрусила,
Убрала в біле всіх вбрання.

Зима змінила щедрю осінь,
Яка віддала їй права,
Аби земля вже відпочила,
Аж доки не прийде весна!

* * *

Земля – наша володарка єдина,
Вона – снів мати й нашої яви.
І наше щастя, і лиха година
В її і в нашій крові є завжди.

Нам свою матір треба шанувати
І від усього злого берегти.
Не намагатись лиш постійно брати,
А треба колись і мамі допомогти.

* * *

Короткі дні, а ночі довгі,
Нудьги настала вже пора.
І сонце ніби поневолі
На землю дивиться здаля.

Давно зібрали все на полі,
Покрилась снігом вся земля,
Дерева листя поскидали,
Убрались в білеє вбрання.

Ведмідь заснув собі в берлозі
І заєць шубу поміняв.
Прийшли до нас уже морози
Й сувора тітонька-зима.

Вона нікому не попустить –
Жде кара тих, хто завинив.
Провчить лінивого й заставить,
Щоб він про зиму влітку дбав.

І знов зима не за горами,
Темні хмари вже висять
Морози перші і тумани
Уже прийшли і вже стоять.

Хоч на деревах є ще листя,
І вже хоче опадать
Ліси вже стали золотисті
І хочуть листя поскидать.

Скоро вже тепла не буде,
Не буде ясних, теплих днів.
Впаде на землю білий іній,
Прийде зима у кожний дім.

Знов падає сніг на ліси й полонини,
Подібні сніги пережить довелось.
І падає сніг, і фарбує у біле,
І гори й ліси, і навколишній світ.

Літають сніжинки і густо, і рясно,
Лягають на землю, немов білий пух.
Щоб потім весною стати водою
І щедро всю землю й ліси напоїть.

Пливуть наші думи в роздоллі цім сніжнім
І нашу пам'ять повертає назад,
Де схожі сніги, але зими всі різні,
Де схожа зима, та різний снігопад.

Земля укрилась білим покривалом,
Ріку скував товстий прозорий лід.
Дерева в біле всі уже убрались
І спить земля у цю зимову ніч.

Лежать поля, накрившись снігом,
Вони втомились і тихенько сплять.
І сплять ліси, гаї, сади і луки,
І гори також міцно - міцно сплять.

Зима – пора коли все спочиває,
Снується інеєм зимових павутин.
Земля натруджена собі відпочиває,
Щоб до весни набратись сил.

* * *

Весна повільно розгортає крила
Над тишею лісів, полів і міст.
Верба коло ріки ще не зацвіла,
І тихо спить у бруньках її лист.

Весна повільно набирає сили –
Від ріллі до багаторічних трав.
І мріють дерева про весну чарівну,
Готуючись до власних творчих справ.

Весна ще тільки набирає сили,
П'є чисту талу воду з потічка.
І розквітають у лісі проліски
Від дотику першого тепла.

У горах на диво примхлива зима,
Вдень нам здається, що й сонця нема.
Над горами хмари темні лежать,
Вітри й хуртовини виють й свистять.

Всі ріки скували морози й льоди,
Ходи по них пішки, хоч танком іди.
Гори й полонини у снігу стоять,
Поля і долини до весни всі сплять.

Як прийде зненацька березня теплінь,
Сонечко проб'ється, довшим стане день,
І радіють люди, гори і ліси,
Ріки розіллються і всі потічки.

Сонечку радіють – бо весна прийшла,
Розтопила кригу, тепло принесла.
Пташечки щебечуть, радіють теплу,
Своїми піснями вітають весну.

* * *

Мороз в ночі підступно вдарив -
І всі дерева, замерзлі у снігу,
Пробують криком розбудити
Холодну сонну тишу снігову.

У світі всі дерева й люди
Прагнуть тепла, любові й ласки.
І сивиною голову покриту -
Хочуть у руки мамині покласти.

У прохолодний свіжий ранок
Виходить сонце із за гір.
І з жагою чекають гори,
Щоб їх світанок звеселив.

Синіє річка, трава срібна
І роса схожа на сльозу.
Вона від сонця заблистіла,
Здається, зовсім поблизу.

На прохолодний свіжий ранок
В своїй небаченій красі
Новий виходить ранній ранок,
У свіжій-скупаній росі.

Радіє все живе й сміється –
Яскраве сонечко зійшло.
Усе блищить і нам здається,
Що мряки й ночі не було.

* * *

Ніч на землю опустилась,
Все навколо затиха.
Ніч надворі. Всі поснули,
Лиш шумить гірська ріка.
Бо вода – це кров планети,
Без води життя нема:
Доти буде земля жити,
Доки ще тече вода.
Бо з води – і білі хмари,
Квіти, трави, врожаї
І ліси, і гори сині,
І родючі сади.
У воді – вся наша сила
І енергія життя.
У воді нас охрестили
І відмили від гріха.
Та про це ми забували,
Греблі-мури будували,
Без жалю ліси рубали,
Щоб пропала в нас вода.
А струмок собі дзюркоче
І дорогу пробива.
Бо вода у нас священна
І вона завжди жива.
І вода, ой, як не хоче,
Щоб померла ця земля!
І Земля ще буде жити,
Доки ще тече вода.

* * *

О весно, весно, де ти забарилась?
Чому не йдеш? Ми так тебе зачекались.
І всі живі створіння, і рослини
Не можуть жити без твоєї сили.

Прийди мерщій, і всі тобі зрадіють,
Вберуть на себе свої красні шати.
І пісня щастя в краю залунає,
Про ясне сонце і весну прекрасну.

Приходь, весно, ми уже готові
Тебе, богине, пишно зустрічати,
До тебе вийдем з піснею гучною
І гімн життю будемо співати.

* * *

Настав березень і все пішло кругом,
Замайоріла рясна весни блакить,
Розбудили всіх клетотом лелеки,
Прибилась до вікна тендітна віть.

Настала пора тепла і ласкава,
Під тихий вітерець і неба блакить.
З землі заграли молоді стебельця,
На грядці заряснів щавля лист.

Весна повільно розгортає крила
Над тишею лісів, полів і міст.
Верба коло ріки ще не зацвіла
І тихо спить у бруньках її лист.

Весна повільно набирає сили –
Від ріллі до багаторічних трав.
І мріють дерева про весну чарівну,
Готуючись до власних творчих справ.

Весна ще тільки набирає сили,
П'є чисту талу воду з потічка.
І розквітають проліски,
Від дотику весняного тепла.

* * *

Прийшла весна, зима пропала
І з нею весь холодний сніг.
І сонце хмарки порозсувало,
І звисока дивиться униз.

Земля потроху оживає,
Пролісок виліз вже на світ.
Бруньки на гілках набрякають
І хочуть листя розпустить.

Верба, схилившись над рікою,
Вже коси мие у воді.
І вже усе пахтить весною,
Радіє світ і все живе.

Радіють, що зима скінчилась,
Морозів й снігу вже нема.
І зріє в нас в душі надія,
Що буде краще, бо – весна!

* * *

Є в нас рай на цьому світі –
Це Карпати в літі.
Квітнуть рясно полонини
В чарівному цвіті.

Як свічки, стоять смереки,
Небо підпирають.
А ялини, мов ті пави,
Віти розпускають.

Сонце гріє, ліс радіє,
Теплий вітер віє.
І на гори й полонини
Свої чари сіє.

Ой ви, гори, полонини,
Зелені Карпати.
Та такої краси в світі
Ніде пошукати.

* * *

Срібні гори і долина,
Це все приморозь наробила.
І з морозом прилетіла,
Дерева сріблом обліпила.
Приморозь гори прикрасила,
Усі сріблом притрусила.
Навіть пташка не посміла,
Жодну гілку не струсила.
День настав й краса пропала,
Бо зима ще не настала.
Приморозок – то на погоду,
Є прикмета свого роду.

* * *

Тихесенький вітер над Прутом літає,
І вже вечоріє, і сонце сідає.
Сідає тихенько за гору високу
І звідти вже світить воно неохоче.

О сонечко ясне, невже ти втомилось,
Чи може на когось із нас розгнівилось.
Постій, зупинись, іще не лягай!
На кого лишаєш прекрасний наш край.

Без тебе так сумно, світи ще з годинку,
Послухай нас, сонце, постій, не лягай.
Бо зорі і місяць, які уже сходять -
Вони нас не гріють, а лиш холодять.

Не слухає сонце, за гору сідає
І ніч поступово на землю лягає.
І сонце не чує, бо хоче вже спати,
За гору скотилось і йде спочивати.

* * *

Прут струною все дзвенить,
І хвилями каміння миє,
В ріку Дунай - собі спішить,
І лиш міліє і міліє.

Шумить, спішить у даль - туди,
Де море хвилями гуляє
І вже не верне нам води,
Ріка назад не повертає.

Не верне нам тої води,
Бо відпливла вона у море,
Так як до людей не прийде
Дитинство й юність вже ніколи.

Не повернути нам літа,
Вони пішли від нас із дому.
Через ліси, через поля
І не повернуться нікому.

* * *

Садочок наш рожево – білий
Зацвів ти нам усім на втіху.
Давно не було твого цвіту
І ми усі тобі радієм.

Цвітуть сади, весни надії
І кожен має свої мрії.
Такі п'янки, такі прекрасні,
Як сонце ясне і весна красна.

Цвітуть сади... літають мрії,
У серці втіха і надія.
Що прийде літо тепле, красне
І осінь щедра ще прекрасна.

* * *

Цокотять в гнізді лелеки,
Білі гуси плавають в ріці,
Тихо носить літечко волошки,
Де малина й вишні у саді.

Польовою стежкою в городи
Забігає день, немов дитя.
Хмари плинуть синім небокраєм.
Здрастуй, день і люба сторона!

Скільки тут просторів любих, скільки –
Ягід, скільки і квітучих трав!
І лісів, і гір, садочків,
І пшеничних золотих ланів...

* * *

Красне літо вже минуло,
Златава осінь йде до нас.
І листя де-не-де жовтіє,
А сонце так ще щедро гріє,
Хоча короткий уже день.
В городах повно ще роботи
І серце радує врожай.
Кружляють у небі лелеки,
Немов продовжить хочуть день.
Але природу не обдуриш –
Усе по колу завжди йде.
За днем, звичайно, ніч приходить,
А далі знову буде день.

* * *

Густий туман полониною
Вітер розвіває,
Листя сухе на деревах
На землю злітає.
Над горами сизі хмари
Вітер розганяє,
Він по небу, мов отари,
Хмаринки ганяє.
Ясне сонце появилось,
І туман сідає,
Воно наче здивувалось,
Що лист опадає.
Почорніли білі квіти,
Трава пожовтіла,
Тільки вітер став радіти,
Що гора злисіла.

* * *

Минуло літо, тепле, мило,
Відщебетали вже пташки.
Дерева віти похилили,
Сумно на серці і в душі.

Осінь, мряки нависають,
Дощі моросячі падуть.
Лелеки у вирій відлітають
Холодні дні до нас ідуть.

Здається небо похилилось,
Ось – ось на землю упаде.
І завертілось засльотилось,
Зима до нас уже іде.

Дощі, сніги, вітри тумани –
Усе змішалось у клубок.
Здається що усі замерзли,
Не змерз лишень один струмок.

Ліси навколо потемніли,
Пташкам спокою вже нема.
Карпат вершини побіліли,
Немов на людях сивина.

* * *

Від літа – дощ безперестанку,
Не чути співу вже птахів...
Така нудьга і жити важко,
Земля розкисла від дощів.
Та враз крізь хмари в вишині,
Яскраве сонце показалось
І серце повне вже від щастя,
Радіє світ і все живе –
То осінь в золоті іде!
Здається, всім такої миті –
Рвуть груди ніжні почуття.
І люди всі стають привітні,
Біди і зла нема ніде –
Бо осінь в золоті іде!

* * *

Минуло тепле літо мило,
Відщебеталися пташки.
Дерева листя поскидали,
Летять у вирій вже бузьки.

То сніг, то дощ, то вітер виє –
Осінній танець заведе,
То хмари сонечко проб'є
І знову вітер, дощ паде.

В нас на Землі усе мінливе –
З'являється і знов спішить.
Тож знайте: людям не доцільно
Робити все за одну мить.

* * *

Убрався ліс в зелені шати,
Гілками грає сміючись.
Із джерела вода виходить,
Тече повільненько кудись.

Ліс гомонить, співа велично,
Смереки вітами шумлять.
Столітні буки тихо, тихо,
Ялинам ніжно шепотять.

Одній берізці серед лісу
Шумить, співає цілий бір.
Лиш граб, всміхаючись, шепоче:
Не вір нікому, мені вір.

Люблю тебе, моя берізко,
Як мати любить ще дитя.
Люблю тебе, як квітку ніжну,
Як вітер любить лист.

Люблю тебе, як сонце й небо,
І ще пшеничні всі поля.
Люблю тебе, як вишня весну,
Як любить теплий дощ земля.

Люблю тебе завжди, красуню,
Коли весною зацвітеш.
Люблю тебе спекотним літом,
Коли ти в зелені ідеш.

І восени люблю я ніжно,
Коли ти в золоті блистиш
Люблю тебе я також взимку,
Коли ти в білому стоїш.

Люблю тебе я дуже ніжно,
Хоча з тобою дуже різні:
Бо ти така струнка, берізка,
А я всього лиш тільки граб.

І ти весною поїш соком,
Ще й листям ніжно шелестиш –
Красуня в лісі в нас стоїш
І душу всім ти веселиш.

І граб торкнувся її гілок,
Враз пригорнув, її й обняв,
І так вони посеред лісу
Донині вдвох собі стоять.

А ліс гуде - співа велично,
Смереки вітами шумлять.
Столітні буки тихо, тихо
Ялинам ніжно шепотять.

* * *

Прикмети весни – це квіти і трави.
Навесні до нас птахи прилітали.
Є в літі прикмети з прикмет знамениті –
Це вишні, що соком багряним налиті.

Прикмети осені похмурі й суворі –
Вітер холодний і мокрі дороги.
Прикмети зими холодні і білі –
Дороги нема – одні заметілі...

Осінь, листя обриває
І розносить по ярах.
Голі гілля залишає
Нам у лісі і садах.

І дерева між собою
Щось шепочуть вдалині.
Всі охоплені журбою,
Ждуть морозів, ждуть зими.

І пролине час негожий,
І закінчиться зима.
На землі нашій господній
Знову розцвіте весна.

* * *

В багрянець одягнені осінні дні,
Згортають листя в купи і палять.
Від літа залишилась згадка мені –
Трава жовта і листя на пам'ять.

Та прийде враз година невідкладна
І прокричать на відліт журавлі,
Холодний вітер вдарить у обличчя
І полетять у вирій теплі дні.

Туди далеко, аж за синє море,
Там де нема морозів і зими,
Де цілий рік яскраво світить сонце,
Щоб повернутись знову на весні.

* * *

З гілок дерев пооблітало листя,
Стоять, чорніють, мокнуть під дощем.
І хоч наскрізь від холоду промерзли –
Все ж перебудуть цей суцільний щем.

Лиш залунає музика врочисто,
Прокинуться від зимового сну.
Якби хто знав, як їм в душі пречисто!
Як будуть знову слухати весну.

І будуть знову всі вони радіти
Щебетанню життєрадісних пташок.
І щедре сонце їм буде світити.
І підростуть вони всі на вершок.

* * *

Прийшли дощі у літній день,
О, ні, не струмені холодні,
Що ллють з небесної безодні
На спраглу твердь землі душі.

Це лиш маленький тихий дощ,
Нас обіймає теплотою,
Щоб не було у нас ніколи,
Ні смутку, ні тривожних дум.

І ось тече згори струмок,
Дзюркоче всім він нам привітно
І миром все навколо дише –
На мить одну, чи вже на вік?...

.

* * *

Коли втрачає літо сили –
Приходить осінь золота.
Та ще озимі ледь зібрали –
Чорніє зорана рілля.

Ще зеленіє лист у лісі,
Нема і натяку на мідь,
Але лелеки вже кружляють
І хочуть в вирій відлетіть.

І борсуки, уже від'ївши,
Майструють щось в нірках своїх.
І білки луцять вже горішки,
Собі на зиму про запас.

Зима прийде іще не скоро,
Але потрібно добре знати:
Якщо до неї ти готовий,
То легко зиму переждати.

Роса нагадує мені сльозу,
Вона така чиста, і тривожна.
Я бачу в ній кохання і грозу,
І горе також вгледіти в ній можна.

Вона дзвенить водою у ріці, –
Роса – землі сльоза щаслива,
Пливе собі хмаринкою вгорі
І прольється з неї дощ чи злива.

У ній я бачу гори і поля,
І ще усе живе навколо себе.
Якби пропала в нас роса, –
Слізьми залило б землю горе.

* * *

Спокійно дишуть ліс і річка,
Орел над лісом пролетів.
І чути лиш як дизель-поїзд
Вже на Яремче прогудів.

Як холодно гарячим барвам
Аж до зими горіть щодня.
Скінчилось бабине вже літо,
Морози кличе вороння.

Можливо в боязнім чеканні
На холоди і на дощі
Сивіють злегка на світанні
Трава, дерева і кущі.

Білий сніг і мороз серед зими,
І чорний сніг уже, немов у сні.
Усе оце лиш з тим було, щоб ми,
Пробудження відчули навесні.

Бо на цім світі неминучість є,
Чергується в нас радість і біда,
Сніги і мороз, той що під тридцять б'є, –
І враз проталь, туман, відлига...

Відчувши ласку сонця й вітерця
Квіткою з землі росте насіння.
Немає ні початку, ні кінця,
З весною приходить воскресіння.

* * *

Сьогодні день такий незвичний,
А небо чисте, мов сльоза,
Навколо гори, сині-сині,
І далеч сонця золота.

Гуцульський краю наш любий,
Що в довгих мандрах, в тлі віків
Піднявся гордо аж до неба,
Щоб бути з Богом і людьми!

Розділ V

Нема на світі нещасливих

щастя

Нема на світі нещасливих,
У кожного з нас щастя є.
Та в мудрих, добрих, бережливих
Багатством щастя ще стає.

На жаль, не всі ми щастя ціним,
І легковажимо всяк час,
Вважаючи його незмінним,
Аж поки не покине нас.

Дитинство миле й бешкетливе
Тепер приходить в мої сни,
Хоч босоноге, та щасливе,
Мов квіти ранньої весни.

Дитинство любе прошуміло
Вітрами радості й добра,
І в щасті колосом доспілим
Прийшла життя нова пора.

І все по-іншому постало...
Багатоликий, змінний світ
Щасливим щастя дав замало,
Нещасним ще додав він бід.

Усе пронеслось, розгубилось,
Добро і зло не розділить.
Та щастя з нами залишилось –
Комусь – навік, комусь на мить!

* * *

Любити можуть всі завжди,
А от коханим бути і кохати –
Не всім під силу. І, гляди.
Жінок на світі є багато –

Кохана тільки є одна.
Вона завжди тебе чекає,
Вона лишень тебе кохає.
І мусиш ти її знайти.

Ти вмиш відчуєш радість щастя,
Це відчуття у всіх нас є:
Це – радість, біль, журба і втіха,
Блаженства вись і глибина.

Кохання тільки тим дається,
Хто має полум'яне серце –
І весь до краплі віддається
Тому, хто віддає себе.

.

Нема гріха... якщо любов,
Бо всі колись згрішили.
Не дорікайте ви за те,
Що серце не спинили –

Не дорікайте! – кажу вам,
Хто з вас не согрішає
І чисте почуття, святе
Гріхом своїм вважає?!

Для тих чудна свята любов,
Які ще не любили.
Відколи людство – за любов
Людей багато вбили.

Кажу я вам: „Гріха нема,
Коли ви полюбили!
Бо за любов Ісус і Бог
Усім гріхи простили.”

* * *

Усякий товар на землі продається
І можна за гроші купити.
Лиш щастя, кохання не можна купити,
У серці воно лиш горить.

Безцінну скарбницю людської любові
Дарує нам доля трудна.
У щирій душі, у щирому слові
Таїться безмежно ціна...

На світі чимало всілякого краму,
Що дуже яскраво блистить.
Лиш справжнє кохання не може блистити
У серці воно лиш горить.

Бо серце не знає законів товару,
Бо серце не знає законів казни.
І справжнє кохання не можна купити,
Тому і немає у нього ціни.

У всіх у нас – одна весна,
Та різне веснування.
В одних весна є навесні,
А в інших вона – взимку.

У всіх у нас – любов одна,
Та різне закохання.
В одних любов дуже сліпа,
А в інших щира й ніжна.

Бо всі серця людські такі,
Як квіти в чистім полі:
Є квіти просто будяки –
І квіти для любові.

Де любові є початок?
Ніхто не знає наперед.
Кажуть з огляду початок,
А, може, ззаду на перед.

Цього в нас ніхто не знає –
Любов у серці в нас живе.
Як серце б'ється, то кохає,
Якщо стає – любов помре.

* * *

Той біль, яку дає любов,
Ні з чим не можна порівняти:
Німіє тіло і душа –
Це вам не палець відрубати.

Це біль душевний і страшний, –
Йому немає порівняння,
І той не знає, як болить,
У кого не було кохання.

В любові є дві сторони –
Це біль і радість одночасно,
І тільки той, в кого болить,
Той може мати ще кохання.

Любов без болю – не любов
Й не може вилитись в кохання.
Ніхто той біль ще не зборов
Без сліз, без радості й страждання.

Кохання – спів душі, політ небесний,
Немов веселка влітку дощова.
Вона ростить у нас незримі крила
І до висот незнаних підійма.

Душа болить, коли вона самотня,
Вона жадає когось завжди любить.
І рветься все кудись вона у небо,
Не може тут сама на світі жити.

О люба ніч! Ти проявляєш мрії,
Такі жадані і такі ясні,
І чарівні ще промені надії
Мереживом срібляться на землі.

Душа горить в вогні і сяйві віри,
Бажається незбутнього чогось.
Ми віддаємо усі свої їй мрії
І знаходимо весь світ, і почуття.

З нами наша ти краса, богине
І в нас з тобою лиш одна душа.
І світ старий навколо нас гине,
І новий світ навколо вже буя.

Зріднили нас з тобою навіки,
Наші чисті, ясні почуття.
І чути пісні вже янголині
І тихий дзвін лунає з майбуття...

* * *

Під камінь, що собі лежить,
Вода сама не побіжить.
Його треба нам підняти,
Руки треба замарати.

В нас без рук нема нічого –
Навіть щастя хоче рук.
Щастя наше, мов Жар-птиця,
Яка все манить і летить.

І ми постійно у житті
Свого щастя шукачі.
І ловимо все життя
Свою Жар-птицю без кінця.

Ми за нею все блукаєм,
Ловимо і відпускаєм,
А потім знов її шукаєм –
І так проходить нам життя.

А у житті не той щасливий,
Хто все життя її шукав,
А хто перо тієї птиці –
Знайшов і більше не шукав...

* * *

Краю орлиний, наше Прикарпаття –
В час вечірній казкою стаєш,
Ти всіх надійно горнеш в обійми
І до серця жар кохання ллєш.

Хочеться жити, кохати, любити,
Щораз впиватись повітрям гірським.
Щодня вмиватись живою водою,
Яка тут віками тече поміж гір.

Милі, рідні, любимі Карпати –
Ви мої навіки, ви моє життя.
Якщо вас не бачу, сумую за вами,
І від вас черпаю думи й почуття.

Перекаати Прута в барви гір злилися,
Переспів колосся – переспів лісів!
Мила усміхнеться, ближче пригорнеться.
І для всіх лунає ніжний переспів.

Найвища ціна у житті

Нема на світі нещасливих
І щастя в кожного своє.
І кожен має свою долю
І шлях до щастя також є.

До щастя шлях не нелегкий,
Складний і тернистий завжди.
Цвітуть там колючі квіти
І ростуть лобода й бур'яни.

Тільки серце гаряче у грудях,
Мов компас, до щастя веде.
І потрібно ще мати ще розум
І надію, і віру й любов.

І тоді не потрібне багатство,
Коли в серці вогонь палахтить,
Бо людина багата від щастя,
Це найвища ціна у житті.

І у щастя немає початку,
І у щастя немає ціни.
Свого щастя ніколи не купиш
І не зможеш роздати усім.

* * *

Згори скотилось сонце ясне
І рожевіє в далині,
І поступово собі гасне
В бездонні синіх, сивих мрій.
З садочка плине дух духмяний,
Злітають білі пелюстки.
Вже гомін стих і всі поснули,
На небі зіроньки зійшли.
Він жде її і сам нудьгує
Шукає скрізь палких очей.
Ось тьохнув мило соловей: –
Її нема! Її нема! –
Як довго йдуть оті хвилини,
Коли її в саду нема.
Він сам один – навколо тьма...
Холоне серце, руки стинуть,
Чекання душу розрива. ...
І враз раптово рученята
Лягли на плечі й обняли,
І він тоді завмер від щастя –
Вуста до вуст ще притягли
І так простояли до ранку
Вони у білому саду.

* * *

Ніч надворі, місяць світить
І блищать у небі зорі.
Все навколо затихає
І усі лягають спати.

Гори сплять і полонини,
Звірі сплять і птахи милі.
Тільки сон вночі не спить,
Колискову шепотить.

Попід вікна він все ходить
І за ручку щастя водить.
І заходить сон до хати,
І вкладає всіх нас спати.

Він по хаті собі ходить
І за ручку щастя водить.
І шепоче всім на вушки,
Всі лягайте на подушки.

Сон шепоче тихо-тихо:
«Відведу від вас я лихо,
Будьте ви усі здорові
І хай сняться сни чудові».

Нема на світі нещасливих,
У всіх у нас ще щастя є.
Ніколи ти його не цїниш,
Коли воно у тебе є.

Коли ти мав його багато,
То зовсім щастя не цїнив.
І аж, коли його ти втратив,
То зрозумів і оцїнив.

Що ти в дитинстві був щасливий
І сонцю теплому радів.
І міг поплакати ти щиро,
Коли тебе хто посварив.

І день в дитинстві був великий,
Немов тепер аж цілий рік.
Пройшло дитинство, прошуміло,
Назад його вже не вернеш.

Тепер, коли ти вже дорослий,
Ти щастя сам собі творець.
І ти по – різному вважаєш,
І щастя маєш за взірець.

Один щасливий тим, що просить,
Другий – щасливий, що дає.
Один в горілці щастя топить,
Другий – щасливий, бо не п'є.

Один щасливий, бо працює,
Другий – щасливий, бо лиш спить.
Один у грошах має щастя,
Другий – щасливий без грошей.

Один у дітях має щастя,
Другий – щасливий без дітей.
Ніхто не знає, як же краще
Земне собі створити щастя?...

Нема на світі нещасливих!
Завжди людина є щаслива,
Коли вона щось добре робить
Собі і людям від душі!

ПІСНІ

* * *

Лиш той досягає щастя свого,
Хто не боїться важкої дороги.
Хто наполегливо йде до нього,
Не жаліючи свої руки й ноги.

Хто віддає здоров'я і сили
І на все піде, щоб його любили.
Бо немає щастя без любові,
Так як немає кохання без болю,

Немає на цім світі нещасливих,
Бо всі колись хоч раз любили.
Кохання не усім під силу,
Для кохання треба, щоб тебе любили.

Коляда

Сл. В. Сергєєва
муз В. Черленюка

Над нею авра засвітила,
Під серцем сина зародила.
І дух святий зійшов з небес, | двічі
І сповістив, що Бог Отець. |

Марія Діва народила,
На небі зірка засвітила,
І сповістила, що на світ | двічі
Прийшов великий чоловік. |

Ішли до нього геть усі.
І навіть мудрі три послі
Дари йому земні несли, | двічі
Щоб ріс у мирі і добрі. |

Бо Він – Ісус із Назарету
Він – Цар і Бог – Ісус Христос,
Який прийшов на нашу Землю | двічі
За нас людей життя віддять. |

Колискова

слова В. Сергєєва
музика В. Черленюка

Спокійно

Вечоріє ... Сонце на ніч
Хоче вже лягати спати,
Бо за день воно
втомилось
І вже йде відпочивати.

Сон шепоче тихо-тихо:
«відведу від вас я лихо.
Будьте ви усі здорові,
Хай вам сняться сни
чудові.»

Приспів:
Сплять ліси і полонини,
Звірі сплять і гори сині.
Тільки сон в ночі не
спить,
Колискову шепотить.

Приспів.

Співаночка

Музика В. Черленюка
Слова В. Сергєєва

У горах стрімких високо,
Аж на полонині,
Де пасе вівтар отару,
Співаночка лине.
І лунає його пісня,
Ген, поміж горами!
І радіє все навколо,
Йде луна лісами.

Вітерець шепоче ніжно
І траву хитає
Він підхоплює цю пісню
І з нею літає.
І лунає співаночка
Від краю до краю,
Доти вона буде жити,
Як її співають.

Приспів.

Приспів:
І співає все навколо –
Полонини й гори,
І лунає співаночка
На усі простори.

Зоряні Карпати

сл. В. Сергєєва
муз. В. Черленюка

Вітер заснув при долині,
Вечір нам гори приспав.
Ти є для мене найкращий,
Рідний гуцульський мій
край.

Приспів:
І горма немає початку,
І горам немає кінця.
[двічі]
Віками стоять на сторожі
За наше щасливе життя.

Якщо голубіють Карпати,
І в серці кохання живе,
То хочеться жити й любити,
Кохання у горах цвіте.
Приспів.

Стоять тут навколо смереки,
Шумлять велетенські дуби,
І трави духмяно-пахучі
Найвищі у світі буки.
Приспів.

Заснули ліси й полонини,
І сплять вже ліси і поля,
Настала вечірня година,
Їх сон всіх приспав, як дитя.

Приспів.

Лиш зорі у горах все сяють,
Лиш зорі у горах не сплять,
Щоб сонце всміхалося ясно,
Щоб завтра світанок настав.
Приспів.

Карпати

с.л. В. Сергесва
муз. В. Черленюка

Го - ри, сла - ві Кар - па - ти, де дух во - лі лі -
та, до - ро - гі ви для ме - не, ви мо -
є жит - тя. Де я - сра - ві сві - тан - ки
І зо - рі я - сні,
Як же вас не лю - би - ти,
го - ри мо - ї.

Гори, славні Карпати,
Де дух волі літа,
Дорогі ви для мене,
Ви моє життя.
Де ясраві світанки
І зорі ясні,
Як же вас не любити,
Гори мої.

Гори, рідні Карпати,
В вас кохання моє,
Дорогі ви для мене
За кохання своє.
Де сріблясті потоки,
Смереки стрункі,
Як же вас не любити, | двічі
Гори мої. |

Гори, мої Карпати,
Де кохання живе,
Дорогі ви для мене,
Ви кохання моє.
Де ялини і буки,
Дуби вікові,
Як же вас не любити, | двічі
Гори мої. |

Гори, сині Карпати,
Вітер тихий літа.
Дорогими для мене
Стали схили Прута.
Де шумлять водоспади,
Круті береги,
Як же вас не любити, | двічі
Гори мої. |

Радуйся, земле

с.л. В. Сергесва
муз. В. Черленюка

Настівно
Го - ри зе - ле - ні сто -
ят, на сто - ро - жі, ряс - но у сер - ній про - лі - ли са - ди,
Ра - дуй - ся, зем - ле, ра - дуй - ся, зем - ле, - віль - на Віра - ї - на ві
віч - ні ча - си, В сон - ці стрі - ча - є Віра - ї - на свій ра - нок,
зо - ло - том ся - ють пше - ни - чні по - ля. Ра - дуй - ся, зем - ле, ра - дуй - ся,
віль - на Віра - ї - на - ти ма - ти мо - я! ма - ти мо - я!

Гори зелені стоять на сторожі,
Рясно у серпні вродили сади,
Радуйся, земле, радуйся,
земле,-
Вільна Україна на вічні часи!

Вільна навек солов'їна вже
мова,
Мова Шевченка і мова Франка.
В когось і нині пора колискова,
В когось минуле пішло у літа.
Приспів.

Приспів:
В сонці стрічає Україна свій
ранок,
Золотом сяють пшеничні поля.
Радуйся, земле, радуйся,
Вільна Україна – ти мати моя!

Богом дарована наша свобода,
Кров'ю і потом полеглих
борців.
Тож пам'ятаймо, не
забуваймо,-
Воля України – це дар із дарів.

Приспів.

До мами

сл. В. Сергєєва
муз. В. Черленюка

Тенор

1. Лю - дей на сві - ті є ба - га - то, та
є най-кра-ща у ду-ші. Ї - ї нам тре-ба ша - ну-ва - ти, щоб
жи-ла дов-го на зем-лі.
Приспів: Ма - мо, ма - мо, рід - на мо-я ма - мо,
и вкло-ня - ю - ся то - бі до ніг. Ма - мо, ма - мо, рід - на мо-я ма - мо,
ти мій ан - гел, ти мій о - бе - ріг. рід. Лю - рід.

Людей на світі є багато,
Та є найкраща у душі.
Її нам треба шанувати,
Щоб жила довго на землі.

Приспів:

Мамо, мамо, рідна моя мамо, |
Я вклоняюся Тобі до ніг, |
|двічі|
Мамо, мамо, рідна моя мамо, |
Ти мій ангел, Ти мій оберіг. |

Цінуємо лиш, як втрачаєм
Коханих, рідних і близьких.
Живем роками і не знаєм,
Що мама краща серед них.
Приспів.

Роки, мов птахи, пролітають
І листя падає до ніг.
Тебе я, Господи, благаю,
Щоб мою матінку беріг.

Приспів.

Моя Україна

сл. В. Сергєєва
муз. В. Черленюка

Урочисто

Від - лі - та - ють на - со - кі ді - та вда - ли
ну від моє - ї нає хати, лиш пше-ни - це тво-я зо - ло-
та, як що-рік, бу - де в по - лі бу - я - та. І я -
кш! би не ви - брали ж шлях, і я - ка б не про-би - ла го-
ди - ни - - - - всі до-ро - ги до те - бе ве - дуть. мо - я
рід - на, моя Ук - раї - на. | в - ї - на.

Відлітають високі літа
Вдалину від моєї вже хати
Лиш пшениця твоя золота,
Як щорік, буде в полі буяти.

Приспів:

І який би не вибрав я шлях,
І яка б не пробіла година –
Всі дороги до тебе ведуть,
Моя рідна, моя україно. (двічі)

Через гори, ліси і поля
Все горить Кобзарєва зоря
І не гасне вона нам понині,
Як те сонце за теплої днини.
Приспів.

Я з надією йду у житті
Кобзарєвим тим зоряним
шляхом,
Нас біда не здолає в путі,
І життя у нас буде прекрасне.

Приспів.

Весна

Слова В. Сергєєва
Музика В. Черленюка

1. Летять кудись мої роки,
Десь поміж смереки.
Прилітають у Карпати
Навесні лелеки.

А над полями, над лісами
Весняне проміння.
Закликає всіх до праці
Вже рілля весняна.

(Приспів)
Забілили вишні, сливи
Коло мого дому.
Всі радіють, всі щасливі,
Що весна в нас знову.

2. Забуяли рясним цвітом
В горах полонини.
І радіють весні знову
Гори і долини.

Йду по горах смерекових
Згори у долину.
І радію, що живу я
У щасливу днину.

(Приспів)

Понад Прутом

сл. В. Сергєєва
муз. В. Черленюка

Понад Прутом невгамовним прекрасні Карпати.
Таких гір в цілому світі нам не відшукати.

Їм немає кінця краю – до неба сягають.
Це перлини Гуцульщини, лісами буяють.

Гарні зорі вночі в горах, яскраві світанки.
Сонце тут ласкаво-ясне, голубі хмаринки.

Люблять люди жити в місті – у парку гуляти.
А мені у горах краще у траві лежати.

Добре людям жити в місті, де храми і площі.
А на *Малеві в нас краще, чим на «Красній площі».
*Малево – гора в Карпатах.

Цвіте любов серед зими

сл. В. Сергеева
муз. В. Черленюка

1. Душа щаслива дочекалась,
У ній дзвінкі пісні дзвенять.
Вона всім серцем закохалась,
Відчувши райську благодать.

Приспів.
Вже цвіте її кохання,
Мов підсніжник у зимі,
Сніг навколо розтопився,
Сонце вийшло з-за гори.
(Двічі)

2. Тепер уже зріднілим душам,
Сніги і бурі не страшні.
Не страшать люті їх морози,
Цвіте любов серед зими.

Приспів.
3. Кохання спів усюди чути,
Біди і зла уже нема.
І відступає лютий холод,
Настане скоро вже весна.

Приспів.

Ясна зоре

сл. В. Сергеева
муз. В. Черленюка

Життя ти мого ясна зірко,
Моя надіє і мета,
Промінчик ти моєї мрії
І молоді мої літа.

Приспів:
Прошу не гасни в яснім небі,
Прошу тебе мені світи,
І дуже хочу, ясна зоре,
Лети, голубонько, лети.

2. Коханням душу збагатила,
За весь мій вік не раз, не два
Така ласкава ніжна мила,
Немов веселка чарівна.

Приспів.

3. Злети й лети в краї далекі
За гори сині і моря,
Лети до юності моєї,
Яка давно уже пройшла.

Приспів.

Ой, ви гори

сл. В. Сергєєва
муз. В. Черленюка

Є в нас рай на цьому світі –
Це Карпати вліті.
Квітнуть рясно полонини
В чарівному цвіті.

Приспів.

Щедре сонце собі світить
Ці гори голубить.
А Карпати розквітають,
Бо Господь їх любить.
(Двічі)

2. Як свічки, стоять смереки,
Небо підпирають,
А ялини, мов ті пави
Віти розпускають.

Приспів.

3. Сонце гріє, ліс радіє,
Теплий вітер віє
І на гори й полонини
Свої чари сіє.

Приспів.

ЗМІСТ

Шановний читачу! 5

Розділ I

У кожного свій шлях широкий 7

У кожного свій шлях широкий 8

Стою в задумі перед полем 9

У кожного своя стежина 10

Для всього на світі буває свій час 10

Колись давно в дитинстві на весні 11

Годинник чітко б'є дванадцять 12

Ніде від долі ти не дінешся 13

Зі своїм рідним краєм, не розлучайся 13

Пройшла весна і літо вже минуло 14

Яким ти не підеш шляхом 15

Ще у колисці над малим тобою 16

Очеретяною сопілкою 17

Були в житті шляхи: важкі і довгі 17

Життя несеться, мов той потяг 18

Народ у геніях себе шукає 19

Там добре, де нас нема 20

Колись малим я жито жав у полі 21

Коли згасає день й смеркає 21

Для чого ти живеш на світі? 22

Якби хоч на короткий час 24

Коли наш день життя спалиться.....	24
Мені судилось насправді на світі.....	25
Люблю тебе я дуже світе.....	25
Світ завжди у нас суворий.....	26
Мій шлях важкий і довгий, аж без міри.....	27
Ой дороги ви мої.....	28
Душа поезії – не зрима.....	29
З усіх тих днів – і добрих, і поганих.....	30
То наче насправді, а може навмисне.....	31
Ніхто не знає, як по смерті жити.....	31
Коли життя моє життя загасне.....	32

Розділ II

О світе любий і прекрасний..... 33

О світе любий і прекрасний.....	34
Був місяць серпень й чорні сили.....	34
В нашій хаті є дві правди.....	36
Рідна моя Україно.....	37
О, Україно! Ти страждальна.....	38
І вже гриземось між собою.....	39
Києве мій, пережив ти навали.....	39
Києве! Мій любий Київ.....	41
Небесна сотня на майдані.....	42
Росія припини брязчати зубами.....	43
Нічого вічного немає.....	44
Найвища сила – Божа сила.....	45
Хто б'є поклони в церкві ревно.....	46
Схаменіться.....	47
Не відрікайся ніколи.....	49
Біда сама не ходить всюди.....	50

Коли дивлюсь на Україну.....	51
Писати вірші кожен може.....	52
Три українці – два гетьмани.....	53
Не вірю більше я.....	54
Буває горе нас огорне.....	54
Давно замилюють нам очі.....	55
Сон.....	56
І засилає дипломатів.....	57
Шевченку, любий наш пророче.....	58
Ім не потрібен народ вчений.....	59
Тарасе любий, наш поете.....	60
Беркуттята.....	61
Я вірою живу, але душа болить.....	62
Нема складнішої роботи.....	63
В війну завжди земля багровіє.....	64
Минає рік, немов його й не було.....	65
Земля, війна ... Все нероздільне.....	66
Не жду ніколи я від ворога поваги.....	66
Кожна людина – це є свічка.....	67
У дні важкі найгіршої біди.....	67
Дзвонять дзвони в Україні.....	68

Розділ III

Життя складне, якщо його збагнути 69

Життя складне, якщо його збагнути.....	70
На цій землі живем ми тимчасово.....	70
В цьому житті треба все пізнати.....	71
Може, колись я жив на цьому світі.....	72
Ти не радій чужому горю.....	72
Усім людям дає Творець.....	73

Жити – значить досягти мети	74
Людське життя таке коротке	75
Грошей багато не буває	76
Себе відколи пам'ятаю	77
Буває горе нас огорне	77
Іржа тверде залізо точить	78
Учитель – це не спеціальність	78
Мені приснився запах полуниці	79
Чи знаєш, доне моя, що таке Карпати	79
Не пропадуть думки мої	80
Українська мова рідна	81
Як гасне день і сходять зорі	82
Життя прожити не так легко	83
Хліб	85
Жити я бачу, мов тернистий шлях	86
Життя – це Божий дар	87
У юності з квітами квітнемо ми	87
Життя складне, не забувай	88
Нікого кращого не знаю	89
Життя потрібно так прожити	90
Коли ти молодий, життя лиш починаєш	91
Не плутай щастя й долю ти	92
Людина цінить, лиш коли втрачає	93
Коли живеш на цьому світі	94
Тягнуться години і дні минають	95
Перлин на світі є багато	96
Радіє серпень яблуками спілими	96
Світ завжди у нас суворий	97
Вночі я деколи не сплю	98
Скажи, будь ласка, хто ти на цім світі?	99
Буває так, що в радіснім пориві	99
Непомітно час минає	100

В житті підводим пізні підсумки	100
---------------------------------------	-----

Розділ IV

Безмежна сила у природи	101
--------------------------------------	------------

Безмежна сила у природи	102
Зелені гори височать до неба	103
І знов зима не за горами	103
Щороку вмирає трава на Землі	104
Мабуть довіку будуть не байдужі	105
Ще тільки приморозок, та уже холонуть	106
Кружляють у танку сніжинки	106
Земля – наша володарка єдина	107
Короткі дні, а ночі довгі	107
І знов зима не за горами	108
Знов падає сніг на ліси й полонини	108
Земля укрилась білим покривалом	109
Весна повільно розгортає крила	109
У горах на диво примхлива зима	110
Мороз в ночі підступно вдарив	110
У прохолодний свіжий ранок	111
Ніч на землю опустилась	112
О весно, весно, де ти забарилась?	113
Настав березень і все пішло кругом	113
Прийшла весна, зима пропала	114
Є в нас рай на цьому світі	115
Срібні гори і долина	115
Тихесенький вітер над Прутом літає	116
Прут струною все дзвенить	117
Садочок наш рожево – білий	118
Цокотять в гнізді лелеки	118

Красне літо вже минуло.....	119
Густий туман полониною.....	119
Минуло літо, тепле, миле.....	120
Від літа – дощ безперестанку.....	121
Минуло тепле літо миле.....	121
Убрався ліс в зелені шати.....	122
Прикмети весни – це квіти і трави.....	123
Осінь, листя обриває.....	124
В багрянець одягнені осінні дні.....	124
З гілок дерев пооблітало листя.....	125
Прийшли дощі у літній день.....	125
Коли втрачає літо сили.....	126
Спокоїно дишуть ліс і річка.....	127
Білий сніг і мороз серед зими.....	128
Сьогодні день такий незвичний.....	128

Розділ V

Нема на світі нещасливих..... 129

Щастя.....	130
Любити можуть всі завжди.....	131
Нема гріха... якщо любов.....	132
Усякий товар на землі продається.....	133
У всіх у нас – одна весна.....	134
Де любові є початок.....	134
Той біль, яку дає любов.....	135
Кохання – спів душі, політ небесний.....	136
Під камінь, що собі лежить.....	137
Краю орлиний, наше Прикарпаття.....	138
Найвища ціна у житті.....	139
Згори скотилось сонце ясне.....	140

Ніч надворі, місяць світить.....	141
Нема на світі нещасливих.....	142
Один щасливий тим, що просить.....	143
Лиш той досягає щастя свого.....	144

ПІСНІ..... 145

Коляда.....	146
Колискова.....	147
Співаночка.....	148
Зоряні Карпати.....	149
Карпати.....	150
Радуйся, земле.....	151
До мамі.....	152
Моя Країна.....	153
Весна.....	154
Понад Прутом.....	155
Цвіте любов серед зими.....	156
Ясна зоре.....	157
Ой, ви гори.....	158

СЕРГЄЄВ Валерій Леонідович

ВІДЛУННЯ ДЗВОНУ

“Писаний Камінь”

Косів

2025

Комп'ютерний дизайн
Віталія Стефурака

Видруковано в ПП “Писаний Камінь”

Свідоцтво Держ. реєстру: серія ДК, № 5083

Івано-Франківська обл., м. Косів,

вул. Незалежності, 28.

Тел: 067 342 07 47

E-mail: evrika-pk@ukr.net

Підписано до друку 30.01.25. Формат 60x84\16. Папір офсетний.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. 9,3. Обл.-вид. арк. 0,43.

Тираж 300 прим. Замовне 636.